

Niech żyje rząd robotniczy i włościański!

Warunki prenumeraty:

w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie Zł. 4.— bez odnoszenia „ 3.50 na prowincji miesięczn. „ 4.— zagranicą „ 6.— Za zmianę adresu 10 groszy

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 — 2 po pol. Za zwrot rękopisów redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy. Kasa czynna od 11 do 2. Rachunki płatne w środy.

Telef. Redakcji 176-70. Admin. 120-13.

ROBOTNIK
CENTRALNY ORGAN P.P.S.
PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

Ceny ogłoszeń:

ogłoszenia w tekście (przed kron.) 25 groszy nekrologi 10 „ zwyczajne 15 „ drobne za jeden wiersz 10 „ Ceny ogłoszeń należy rozumieć za wiersz wysokości 1 milimetra

Dla poszukujących pracy 50% rabatu Ogłoszenia w Niedzieln. o 25% drożej Fantazyjne i tabele (bilanse) 50% „

Ogłoszenia przyjęte po zamknięciu Administracji o 10% drożej.

Za terminowy druk ogłoszeń Admin. nistracja nie odpowiada.

Redakcja i Admin. Warecka 7. Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

Numer pojedynczy 15 groszy

O zadaniach marksistów.

Na posiedzeniu Egzekutywy Międzyn. Socjalistycznej odczytano list tow. Fryderyka Adlera, jednego z dwóch sekretarzy Międzynarodówki, zawierający prośbę o zwolnienie z obowiązków sekretarza. Tow. Adler motywuje swą prośbę względami na stosunki rodzinne, uniemożliwiające mu stały pobyt w Londynie, ale też względami natury ogólnej, którym warto poświęcić nieco miejsca i uwag.

Tow. Adler oświadcza, że widzi główne swe zadanie w szerzeniu wśród robotników marksizmu i jego metod. Aby jednak praca w tym kierunku była owocna, należało przedewszystkiem odbudować „ruszowanie organizacyjne”, co zostało dokonane na zjeździe hamburskim.

Tow. Adler pisze dalej: „Marksieści stanowią obecnie mniejszość w międzynarodowym ruchu robotniczym. Wielkie masy, jak przedewszystkiem duża większość towarzyszy angielskich, wogóle jeszcze nie mieli sposobności poważnego roztrząsania nauki Marksa. W niektórych partiach, jak przedewszystkiem wśród socjalistów niemieckich, zamęt wojenny i trudności obronienia republiki w okresie powojennym, wysunęły na czoło zgrzybiały demokratyzm. Marksizm został w ruchu robotniczym cofnięty na plan dalszy. Do tego w niemałym stopniu przyczynili się bolszewicy, którzy, aczkolwiek imię Marksa nie schodzi i z ust, w istocie jednak coraz głębiej staczają się w awanturnictwo bakunistówkie. Przesłuchali się oni do wyjaśnienia sytuacji, gdy wreszcie postanowili mówić o „leninizmie”, zamiast o marksizmie.

Marksieści są mniejszością w Międzynarodówce i muszą sobie zawsze zdawać z tego sprawę, że są mniejszością, gdyż stąd wyrasta pełna jasność o ich zadaniach. Nie w odosobnieniu, lecz w potoku całego ruchu, w granicach Międzynarodówki socjalistycznej może jedynie być spełnione zadanie marksistów.

Nigdy nie podzielałem zabobonu, że można dzielić partje na dobre i złe i że „dobre” należy zjednoczyć w Międzynarodówkę. Albowiem oba prądy znajdują się w łonie każdej prawdziwej partji masowej. Chcieć unikać przeciwności, doprowadziłoby prosto do bolszewickiego obiedu konwentyków konspiracyjnych, sprowadziłoby partje masowe do sekt. Dlatego jednym z najważniejszych zadań marksistów powinno być ochranianie całości ruchu od rozłamów, dlatego też skierowali swój wzrok głównie ku odbudowie organizacji międzynarodowej.

Ale równie ważna jest rzecz, by wewnątrz tej odbudowanej organizacji dbać o szerzenie nauki i metod Marksa. Zadanie to wydaje mi się dzisiaj, po utrwaleniu nowego organizacji, jako najbliższy i najważniejszy postulat. Ciało zostało stworzone, idzie teraz o to, by rozwinąć ducha. Musimy Międzynarodówkę, jako instytucję całości utrzymać i rozszerzyć, ale musimy też spełnić nasze zadanie, jako mniejszość marksistowska i to zawsze w łonie Międzynarodówki.

Sytuację tę, w której znajdują się dziś istotnie marksieści, mogliby wreszcie zrozumieć ci ludzie poczciwi, ale „kiepscy muzykanci”, którzy są zawsze pochopni do „wyrzucenia dziecka z wanny razem z wodą”, zawsze gotowi do zniszczenia Międzynarodówki jako całości, ponieważ widzą, że marksieści nie stanowią w niej z góry większości.

By lepiej zrozumieć list Adlera, należy przypomnieć, że Adler był jednym z wodzów wiedeńskiej Wspólnoty socjalistycz-

nej, która powstała po wojnie, jako przeciwstawienie do II Międzynarodówki, rozbitej w chwili wybuchu wojny, ale ocalałej szczerkowo w postaci partji socjalistycznych kilku krajów, jak „większościowców” niemieckich, partji belgijskiej i in. Wspólnota ta, jako coś pośredniego między II Międzyn. a Moskwą, wkrótce sama spostrzegła, że nie ma racji bytu, a z chwilą odbudowania Międzynarodówki w Hamburgu, przestała istnieć.

Otóż warto podkreślić, jako zdobycz niezmiernie dodatnią z doświadczeń ostatnich lat, że Adler 1) z całą jasnością i otwartością wypowiada się przeciwko komunizmowi, odmawiając im prawa do występowania w imieniu Marksa i przeprowadzając w ten sposób ścisłą granicę między socjalizmem a komunizmem, a 2) otwarcie i niedwuznacznie nalega na konieczności utrzymania i rozwoju Międzynarodówki Socjalistycznej, jako ramy do propagowania marksizmu.

Są to dwa niezbędne warunki rozwoju i powodzenia socjalizmu, od których żadnej partji socjalistycznej i żadnemu socjalistcie odstępować nie wolno. Energiczne podkreślenie tych dwóch dogmatów wszelkiej działalności socjalistycznej, acz nie jest nowością, poczytać należy Adlerowi jako zasługę.

Adler z organizacją swą znalazł się w nowej Międzynarodówce w mniejszości. Nie możemy tu roztrząsać sprawy, czy rozumienie marksizmu przez Adlera jest słuszne, czy nie. Sądzimy, że zbyt skwapliwie potępia w czambuł socjalistów niemieckich za ich „zgrzybiały demokratyzm”. Słuszniejsza natomiast jest uwaga Adlera o stosunkach angielskich i przypuszczać można, że jednym z motywów, dla których Adler

zreka się sekretarstwa, jest to, że musi przebywać w Londynie i przypatrywać się olbrzymiemu rozwojowi organizacji robotniczych, który jest w stosunku wręcz odwrotnym do rozwoju myśli marksowskiej w Anglii, przynajmniej w rozumieniu Adlera.

I tu wchodzimy w istotę zagadnienia. Marksizm przedwojenny płynął na całą Europę głównie z Niemiec, biorąc za punkt wyjścia stosunki niemieckie. Ale już z wybuchem wojny ten „niemiecki” marksizm załamał się, choćby w sprawie narodowościowej, stosunku proletariatu do sprawy obrony kraju i in. Po wojnie zaś marksizm wzięli w pacht bolszewicy, kompromitując go i wynaturzając do karykatury. Stanelimy obecnie niejako wobec konieczności zrehabilitowania i... powrotu do Marksa.

Jesteśmy bowiem przekonani, że marksizm, w głównych swych założeniach i celach jest dziś równie żywy i żywotny, jak przed laty. Należy wszakże oczyścić wspólną budowę marksizmu od dogmatyzmu i naleciałości, jakimi przesiał już przed wojną, a jeszcze więcej po wojnie. Obecnie cały szereg nowych nieznanych przed wojną zagadnień czeka rozwiązania, a rozwiązać je można tylko przez stosowanie metody marksowskiej.

Poznajmy więc i zgłębiajmy nauki Marksa, uczmy się myśleć po marksowsku, szerzmy nauki Marksa wśród mas robotniczych, po fabrykach i kopalniach! A przedewszystkiem działajmy po marksowsku, róbmy politykę socjalistyczną zgodnie z nauką Marksa, twórzmy masową potężną organizację P.P.S-owa, porzućmy rozpowszechniony tu i owdzie fetyszizm dla jednostek, hołdujmy nieprzedawnionej prawdzie marksowskiej, że wyzwolenie robotników musi być dziełem samych robotników, że socjalizm nie przyjdzie znikąd, jeśli nie zostanie wypracowany i wywalczony przez świadomych pracowników!

J. M. B.

Paryska narada ministrów skarbu

(Korespondencja własna).

ODSZKODOWANIA I DŁUGI MIĘDZYSOJUSZNICZE. — WSPÓLZALEŻNOŚĆ OBU SPRAW. — WPŁYW ICH NA CAŁOKSZTAŁT GOSPODARKI SKARBOWEJ.

Londyn, 2 stycznia.

Na konferencji londyńskiej w lipcu roku ubiegłego, która opracowała plan wprowadzenia w życie zaleceń komitetu rzeczoznawców w sprawie odszkodowań i która całą sprawę narazie postawiła na właściwym torze, postanowiono między innymi, że po upływie kilku miesięcy działania planu Dawesa ma się zebrać w Paryżu narada ministrów skarbu państw sojuszników dla dokonania podziału sum, które otrzymują od Niemiec instytucje, przewidziane w układzie londyńskim. Z pewnym opóźnieniem narada ta zbiera się 7 b. m. w Paryżu Państwa sojusznice — Anglię, Francję, Włochy i Belgię — reprezentować będą ministrowie skarbu: Churchill, Clementel, de Stefani i Theunis. Stany Zjednoczone Am. Półn. jako swego przedstawiciela, będą miały pułk. Logana, który tak wybitną rolę odegrał w Londynie w lipcu. Inne państwa stowarzyszone, w tej liczbie Polska, mają być również dopuszczone na konferencję wówczas, kiedy roztrąsane będą sprawy państw tych dotyczące.

Oficjalnie, jak się rzekło, przedmiotem obrad ma być wyłącznie podział sum odszkodowawczych, ale nie ulega wątpliwości, że narada paryska przekroczy ten zakres przed sześciu miesiącami za-

kres swych prac i zajmie się całokształtem zagadnienia uregulowania stosunków finansowych między państwami koalicji, zagadnienia, w którego ośrodku, obok sprawy odszkodowań leży niemniej doniosła sprawa długów międzysojuszniczych. Pisałem niedawno o tem, jak wiele waży głos St. Zjedn. w sprawie długów. Okazuje się obecnie, że i w sprawie podziału odszkodowań amerykańskie chcą zabrać głos decydujący, nie zadowolając się autorstwem całego planu rzeczoznawców, który przecież nosi imię nowoobranego wice-prezydenta Stanów.

Amerykanie bowiem zażądali przyznania im zgórą dwóch miliardów marek złotych z tytułu ich kosztów okupacyjnych i cywilnych strat wojennych. Żądanie to komplikuje bardziej jeszcze i tak dość powikłaną sprawę podziału odszkodowań, który to podział tem głównie został utrudniony, że trzeba będzie włączyć do ogólnej sumy wpływów te, które Francja i Belgja miały z tytułu samodzielnej swej akcji w Zagłębiu Ruhry. Wobec żądania Sta-

*) Korespondencja opóźniona, nie traci ona jednak na aktualności ze względu na ogólne oświeśnienie spraw finansowych, co do których dotychczas nie nastąpiło porozumienie między państwami Ententy, oraz Ententy i Ameryką.

W dzisiejszym numerze:

- MUSSOLINI PRZESUWA WYBORY NA R. 1926. ZAPOWIEDŹ REFORM BYŁA TĘDY, JAK STWIERDZILIŚMY, MANEWREM OSZUKANCYM.
- ZADANIA MARKSISTÓW.
- PARYSKA NARADA MINISTRÓW SKARBU. (Kor. własna).
- ROZBICIE KASY NA PRADZE.
- ZNOWU BANDY DYWERSYJNE NA KRESACH.
- TEROR BOLSZEWICKI.
- GLÓD W ROSJI.
- KAUTSKY O BOLSZEWIKACH.
- ORGANIZOWANIE BIURA BADANIA CEN.
- ROKOWANIA W HUTNICTWIE ŚLĄSKIM CHWILOWO ZAWIESZONE.
- SKANDAL W RODZINIE ENDECKIEJ.
- WOLNE MIEJSCA.

nów wypowiedziała się już Anglja, odmawiając Ameryce tytułu prawnego do żądania odszkodowań za straty jej obywateli, ponieważ Stany nie ratyfikowały traktatu wersalskiego i, zawarłszy z Niemcami pokój odrębny, pozbawiły się prawa do uczestnictwa w podziale sum, otrzymanych na podstawie planu Dawesa. Określając w ten sposób stan prawny kwestji, Anglja pozostawia jednak drogę otwartą do dalszych rokowań nad ustaleniem sposobu wynagrodzenia strat obywateli amerykańskich. Odpowiedź angielska ma o tyle doniosłe znaczenie, że oznacza dążenie rządu angielskiego do zachowania ustalonego już systemu i postanowionego w 1920 r. w Spa procentowego udziału zainteresowanych państw w spłatach niemieckich. Anglicy niejako zgóry zastrzegli się przeciw wysuwany przez Francuzów projektom zmiany tabliczki ze Spa na korzyść Francji i Belgji. W parlamencie francuskim mówił o konieczności przyznania Francji wyższego udziału tow. Leon Blum. Na tę mowę, uważaną za próbną balon rządu Herriota, prasa angielska jednomyślnie odpowiedziała, że Francja stanowczo za wiele żąda dla siebie i przypomina odrazu sprawę niezapłaconych długów.

Jest bowiem faktem niewątpliwym od samego końca wojny, że w opinji angielskiej obie te sprawy — odszkodowań, z których korzysta głównie Francja, i długów międzysojuszniczych, które ciężarem swym przygniatają najmocniej Anglię — połączone są nierozdzielnie. Nareszcie i na oficjalnych naradach będą rozpatrywane wspólnie. P. Churchill jedzie do Paryża z mocnym postanowieniem obrony interesów skarbu angielskiego w obu sprawach. Jeżeli chodzi o długi, ma zamiar przedstawić Francuzom plan, uchodzący za bardzo wspaniałomyślny. Zgadza się na to, aby Francja otrzymała w Ameryce warunki dogodniejsze dla spłaty swego długu, aby płaciła mniejsze odsetki amerykańskiemu, aniżeli Anglja na podstawie umowy Baldwina, ale pod jednym warunkiem: że Francja, zawierając układ o likwidacji długu z Ameryką, zawrze na takich samych warunkach układ z Anglią. Oponując przeciw podniesieniu stopnia udziału Francji w podziale spłat odszkodowawczych, Anglicy nietylko bronią swego 22% udziału, lecz zapobiegają tem samem również próbie odciążenia pewnych kwot z

rachunku odszkodowań na rachunek długów ze szkoda dla Anglii.

Ta tak silnie podkreślana w prasie angielskiej „wspaniałomyślność” Churchilla stwarza wygodną sytuację dla Anglii. Cały ciężar rokowań i ustalenia planu spłaty długów spadnie na Amerykanów i Francuzów, a Anglicy automatycznie zastrzegają sobie te same wafunki, co i Stany Zjednoczone. Najmniej do pozazdrośczenia jest sytuacja Francji, która widzi się zmuszona do ostatecznego porzucenia myśli anulowania długów wojennych. Dopiero niedawno przecież rozległo się nowe ostrzeżenie z Waszyngtonu, kiedy dowiedziano się tam, że w inwentarzu skarbowym Francji, opublikowanym na Nowy Rok, pominięto zupełnie długi wobec sojuszników. Francuski minister skarbu p. Clementel musiał przecież w odpowiedzi na obrażenie amerykańków stwierdzić, że nie myśli o niedotrzymaniu zobowiązań względem dłużników zaatlantycznych.

Najnowszy plan francuski polegać ma na tem, aby udzielono Francji najpierw dziesięcioletniego moratorium i rozłożono następnie spłaty na 68 lat przy najmniejszych możliwych odsetkach. Wysokość spłaty ma być uzależniona od wykonywania przez Niemcy ich zobowiązań. Wreszcie zastosowana ma być do sprawy długów zasada, którą przyjęto w planie Dawesa, aby uzależnić spłaty od zdolności płatniczej dłużników i zmniejszać je lub odrażać tak, aby nie naruszać równowagi finansowej i przeszkodzić zbyt wielkim wahaniom walutowym na rynku międzynarodowym.

Ten ostatni argument najłatwiej trafić może do przekonania finansistów anglosaskich, którzy zajęci są obecnie wskrzeszeniem znaczenia złota w gospodarce skarbowej świata. Najważniejszym krokiem na tej drodze ma być przywrócenie funtowi szterlingów jego pełnej wartości w złocie i wznowienie wolnego obrotu złotem. Mówi o tych rzeczach obecnie gubernator Banku Angielskiego, Norman, bawiacz w St. Zjedn. Dla załatwienia tej sprawy wyniki narady paryskiej również będą miały wielkie znaczenie.

J. S.

Skandal w rodzinie endeckiej

Wczorajsza „Dwuogroszówka” na pierwszym miejscu pod wielkim tytułem „Skandal!” podaje z oburzeniem wiadomość, iż Rząd polski powołał do rokowań handlowych polsko - niemieckich p. Geisenheimera, generalnego dyrektora Związku górnośląskich przemysłowców i górników (Berg und Hüttenmännischenvereine). „Dwuogroszówka” uważa zaproszenie Niemca ze strony Polski do rokowań za prowokację społeczeństwa polskiego. Musimy aż przetrzeć oczy, czytając tę notatkę. Wszak p. Geisenheimer, na którego tak pomstuje „dwuogroszowy” organ endecji, jest pryncypałem wice-marszałka Sejmu i filara endecji p. Zygmunta Seydya, który jest płatnym przedstawicielem „Berg und Hüttenmännischenvereine” w stosunkach z Rządem polskim. Albo więc trzeba wykląć i p. Seydya za zaprzeczenie się p. Geisenheimera i niemieckiemu kapitałowi, albo nie robić pseudo - patriotycznych alarmów, które mają być parawanem dla konszachcików „jedynego polskiego” stronnictwa z niemieckimi przedsiębiorcami. Obłudne rozdieranie szat nikogo nie wyprowadzi w pole.

„Rzeczpospolita” p. Korfańskiego dowodzi stale, że przemysł górnośląski się polszczy. Jak ta polonizacja wygląda w istocie, o tem świadczy połączenie się śląskiego Lewiatana „Berg und Hüttenmännischenvereine” z Polskim Związkiem Hut. Polskość niemieckich kapitalistów ujawnia się w podaniu ręki polskim fabrykantom i wytworzeniu wspólnego frontu przeciw polskim robotnikom. Ucieszyło to pewnie niewymownie wodza chrześcijańskiej demokracji p. Korfańskiego, który z takim poświęceniem patronuje śląskiemu przemysłowi. Ze połączenie to może być niebezpieczne dla robotnika polskiego, o to słowa nie boli ani p. Korfańskiego ani jego „robotniczą” partję.

Rokowania w hutnictwie śląskiem

Agencja „Varsavia” donosi:

Wbrew podanym wiadomościom przez prasę katowicką, jakoby trwające tam kilkodziennie obrady przemysłowców hutniczych z robotnikami zostały zerwane, dowiadujemy się, że istotny stan rzeczy przedstawia się inaczej i nie budzi żadnych obaw.

Zgodnie bowiem z podpisanym przez obie zainteresowane strony protokołem w Krakowie na specjalnej konferencji górniczo-hutniczej, przy spódmziale ministrów pracy p. Sokala oraz przemysłu i handlu p. Kiedronia, sprawa przywrócenia 8 godz. dnia pracy w hutnictwie miała być zdecydowana, po uzgodnieniu wzajemnego stanowiska przemysłowców i robotników w terminie do dn. 10 b. m. Rokowania te zostały onegdaj jedynie

chwilowo zawieszono, do czasu przyjazdu przedstawiciela Rządu z Warszawy. W związku z tem wyjechał w dniu wczorajszym p. inspektor Klott do Katowic, gdzie oczekują nań konferujące strony.

Powołanie członków Biura Badania Cen.

Z KOMITETU EKONOMICZNEGO RADY MINISTRÓW.

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów uchwalił na posiedzeniu odbytem w dn. 8 b. m. uchylić wszelkie cła wywozowe od koni. Postanowienie to nie narusza jednak obowiązków właścicieli koni posiadających karty powołania dla kawalerji i artylerji.

Następnie rozprawił Kom. Ekon. wniosek w sprawie cel wywozowych od surowych skór cielęcych. W rezultacie postanowiono cła te utrzymać w dotychczasowej wysokości.

Po rozpatrzeniu spraw bieżących Komitet przystąpił do ustalenia składu Biura badania cen.

Do Biura badania cen powołani zostali następujący członkowie:

Zygmunt Chmielewski, Prezes Kasy spółdzielni rolniczej; Zygmunt Chrzanowski, Dyrektor Warsz. Syndykatu Rolniczego; Jan Dmochowski, Prof. Wyższej Szkoły Handlowej; Abraham Gepner, kupiec; Dr. Henryk Grotowski, Dyrektor Zarządu Związku Miast; Zygmunt Kmita, Dyrektor zespołu Spółdzielni pracowników państwowych i komunalnych; Edward Lipiński, Prof. Wyższej Szkoły Handlowej; Michał Piechowski, Wice-Dyrektor w Min. Kolei Żelaznych; Stefan Przanowski, b. Min. Przemysłu i Handlu; Dr. Stanisław Unger, Dyrektor Związku producentów naftowych.

Przewidziane jest powołanie jeszcze jednego członka. Biuro rozpocznie czynności w przyszłym tygodniu.

Drożyzna.

O ULGI CELNE PRZY IMPORCIE ŚLEDZI.

W min. spraw wewnętrznych odbyła się konferencja międzyministerjalna w celu uzgodnienia stanowisk w sprawie stosowania ulg celnych przy imporcie śledzi. Sprawa ta będzie ostatecznie zdecydowana przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów. (—)

NA RYNKU MIĘSNYM.

Przy tendencji zniżkowej, ceny mięsa w ciągu bieżącego tygodnia utrzymano. Względnie duża podaż mięsa spowodowana była nieogodą, przy suchej bowiem pogodzie mięso jest trwalsze i może być dłużej przechowywane. Ceny wołowego mięsa zadniego wahały się w tym okresie od 1 zł. 10 gr. do 2 zł., przedniego od 80 gr. do 2 zł. 30 gr., podrobów od 80 gr. do 1 zł. 10 gr., otoków od 80 gr. do 1 zł. 50 gr. Ceny mięsa cielęcego kształtowały się od 1 zł. 80 gr. do 2 zł. 20 gr., przedniego od 1 zł. 50 gr. do 2 zł. 50 gr. za kg. (—)

MASŁO I JAJA NARESZCIE NIECO TANIEJĄ.

Wobec większej podaży, ceny wszystkich gatunków masła mają tendencję zniżkową. Cena masła wyborowego spadła z 6 zł. 60 gr. do 6 zł. 20 gr., deserowego z 6 zł. 20 gr. do 5 zł. 80 gr. i targowego z 4 zł. 50 gr. — 5 zł. do 4 zł. — 4 zł. 50 gr. za kg. Lekka tendencja zniżkowa uwidoczniła się również w hurtowym handlu jajami. Cena jaj świeżych spadła z 260 do 250 zł., a wapnowanych z 160 do 175 zł., do 150 — 165 zł. za skrzynię. (—)

OBNIŻENIE CENY KOKSU.

Warsz. Zakłady Gazowe postanowiły na okres zaopatrywania centralnych ogrzewań w opał do dnia 15 lutego r. b. obniżyć ceny koksu do 38 zł. za tonnę, t. j. o przeszło 15% w stosunku do ceny dotychczasowej.

Po znizonej cenie koks dostarczany będzie również dla przemysłu i do użytku prywatnego.

TERMINY ZMIAN CEN.

Rewizja cenników w sklepach miejskich oraz ustalanie nowych cen odbywać się będzie od jutra jeden raz w tygodniu, mianowicie w sobotę. Wobec tego co tydzień, w razie zmian cen w sklepach miejskich nowe ceny obowiązywać będą od poniedziałku każdego tygodnia.

MECZENNICZY PASKARSTWA.

Sąd do spraw lichwiarskich skazał 9-go stycznia Marię Sosnowską, przekupkę, zamieszkałą w Markach, ziemii warszawskiej, za pobranie nadmiernych cen za masło na jeden miesiąc bezwzględnie więzienia, 200 zł. grzywny, 25 zł. opłat sądowych oraz ogłoszenie wyroku dwukrotnie w dwóch pismach. Nadto skazano: Józefa Rzepkowskiego (Ordynacka 9), Esterę Cukierkord (Dzika 18) i Mendi Sturmana (Dzika 4) — właścicieli sklepów spożywczych — za pobranie nadmiernych cen za masło, każdego na 100 zł. grzywny, 10 zł. opłat sądowych, dwukrotne ogłoszenie wyroku w dwóch pismach i wywieszenie sentencji sądowej na drzwiach wejściowych sklepów na przeciąg dni 14. (—)

Sprawy skarbowe

Z Rady Nadzorczej Banku Polskiego.

Dnia 8 b. m. odbyło się zwyczajne miesięczne posiedzenie Rady Banku, na którym wysłuchano szczegółowego sprawozdania Dyrekcji z przebiegu czynności za ostatni miesiąc oraz sprawozdań poszczególnych Komisji Rady a także za znajomiono się z protokołami Komisji Rewizyjnej Banku, która w grudniu r. ub. zbierała się 4-krotnie.

Następnie rozważano wyniki ostateczne działalności Banku za 1-szy okres istnienia t. j. od dnia 29 kwietnia 1924 r. do 31 grudnia 1924 r.

Tymczasowe rachunki zamknięć oraz bilans ostateczny zostały członkom Rady podane Polecono Komisji bilansowej Rady pod przewodnictwem p. Zygmunta Chrzanowskiego zbadać je z dokładnością dostarczone dane, sprawdzić je z księzkami i dowodami Banku oraz przedstawić swoje wnioski na nadzwyczajne bilansowe posiedzenie Rady, które odbędzie się dnia 29 stycznia o godz. 10-ej rano.

Podług dotychczasowych danych dywidendą dla akcjonariuszy wyniesie 8 zł. od jednej 100-złotowej akcji, co w stosunku rocznym czyni 12%. Cyfra ta jednak może ulec zmianie, o ile by Rada Banku uznała za właściwe zrobić większe odpisy rezerwowe, niż proponuje Dyrekcja.

Walne zebranie akcjonariuszy Banku Polskiego zwołane zostanie na godz. 10-tą rano dnia 14 lutego.

Zgodnie z wnioskiem Dyrekcji mianowano p. Stanisława Szudka zastępcą Naczelnika Wydziału walutowego Dyrekcji oraz p. Roberta Pawłowskiego z oddziału w Tarnowie zastępcą Dyrektora Oddziału w Rzeszowie.

Ustawy.

na zasadzie pełnomocnictw.

Dnia 31 grudnia r. ub. wpłynął 5-miesięczny okres, w ciągu którego na zasadzie ustawy o pełnomocnictwach z dnia 31 lipca 1924 r. miała być w drodze rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej uzupełniona i utrwalona sanacja skarbowa i gospodarcza Państwa. Na podstawie tej ustawy wydano w ciągu 5-ciu miesięcy ogółem 55 rozporządzeń

W ostatnim czasie wydano szereg rozporządzeń, mających na celu uregulowanie najpilniejszych spraw dla usunięcia braków ustawodawczych po zespoleniu Państwa Polskiego, a głównie mających na celu wzmoczenie i ułatwienie obrotu pieniężnego i kredytowego.

W zakresie stosunków prywatno-prawnych najważniejsze są rozporządzenia waloryzacyjne, które w liczbie 7-miu regulują sprawę wszelkiego rodzaju zobowiązań z okresu przedwojennego i z czasu chwycności waluty

Następnie idą rozporządzenia, wprowadzające jednolitą w całej Polsce ustawę wekslową i czekową. Ustawy te mają znaczenie dla stosunków gospodarczych w Polsce, dotychczasowy stan bowiem, w którym 3 byłe zabory rządziły się 3-ma rozmaitemi ustawami, powodował dla pewności obrotu handlowego znaczne utrudnienia.

Wydano pozatem rozporządzenie o przymusowych lokatach w instytucjach prawa publicznego, w bankach państwowych oraz rozporządzenie o pupilarności. Znaczenie tych rozporządzeń polega na tem, że w b. król. Kongresowem stworzone zostało pojęcie pupilarności, dzięki czemu kapitały pupilarne i fundacyjne przy właściwym ich zabezpieczeniu znajdują racjonalne użytkowanie, przyczyniając się do ożywienia produkcji.

Wyszło następnie rozporządzenie o fuzjach spółek akcyjnych oraz rozporządzenie o przekształceniu spółek akcyjnych na spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zadaniem tych rozporządzeń jest ułatwienie zmiany formy asocjacji bez ponoszenia nieuzasadnionych ciężarów podatkowych i ułatwienie łączenia się przedsiębiorstw osłabionych wskutek gospodarki pieniężnej papierowym, w celu stworzenia zdrowych jednostek gospodarczych.

Rozporządzenie o bankach wprowadza jednolite przepisy o bankach na całym terytorjum Polski, dotychczas bowiem banki, mające siedzibę w rozmaitych dzielnicach, rządzić się musiały rozmaitemi ustawami

Dalej idzie szereg rozporządzeń o giełdach, o domach składowych, o udzielaniu poręki państwowej na listy zastawne i obciążenie Tow. Kredytu długoterminowego, Bankowi Rolnemu i Bankowi Gosp. Krajowego, o zaciągnięciu pożyczki zagranicznej, o unormowaniu obrotu rosyjskich tytułów na okaziciela, o zabezpieczeniu % z tytułów na okaziciela wywiezionych do Rosji, o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych i wiele innych.

Pozatem jeszcze wydany został szereg rozporządzeń, dotyczących oszczędności w gospodarstwie państwowym i samorządowym jakoteż zabezpieczających Skarbowi Państwa źródła dochodowe, niezbędne do zachowania równowagi budżetowej i pokrycia wydatków nadzwyczajnych. Jeżeli do tego dodamy rozporządzenia wydane w połowie r. ub. na zasadzie ustawy z dnia 11 stycznia 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej (było ich 66), otrzymamy w sumie 121 rozporządzeń wydanych na podstawie pełnomocnictw

Kłeska bezrobocia w woj. Stanisławowskim.

(Korespondencja ze Stryja).

Nędza z powodu bezrobocia okazuje się coraz większa w tutejszym województwie. Do niedawna były przeprowadzane redukcje prawie codziennie ale częściowo, natomiast w miesiącu grudniu prawie wszyscy robotnicy na terenie stryjskim zostali pozbawieni możliwości zarobkowania, co powoduje głód i nędzę kilkuset rodzin.

Nie wspominając już o tem, że rafinerja nafty i tartaki stoją już od wiosny ub. roku, w ostatnim miesiącu pozamykano wszystkie warsztaty stolarskie, w których zatrudnionych było 200 ludzi. Nie lepiej przedstawia się sytuacja w innych przemysłach jak w metalowym, spożywczym i innych.

Urlopy robotnicze zostały wydane: zamiast 15 po 12 dni, a zamiast 8 po 7 i 6 dni, wedle upodobania przemysłowców. Niektórzy, pomimo istnienia ustawy od 3-ich lat, do dziś jej nie uznają, i wcale nie dają urlopów. Podobnie jest z ustawą o czasie pracy. Jeżeli robotnik nie chce pracować po 16, 12 godz. a nawet 10 godz., zostaje w tej chwili „bolszewikiem” i jako taki, traci pracę.

Z goryczą też pytają robotnicy, co robią przedstawiciele władzy wobec takiego postępowania przemysłowców? Kilka tysięcy ludzi jest bez pracy w naszym okręgu, ale nie pomogły rejestracje zatwierdzone przez tutejsze starostwo: O wypłacie zasiłków dotąd nawet nie słychać!

Starcia na pograniczu Sowieckim.

Dn. 8 b. m. na odcinku Skoroszówka, powiat Krzemieniecki, posterunek bolszewicki strzelił do posterunku Korpusu Ochrony Pogranicza. W odpowiedzi posterunek K. O. P. oddał strzał raniąc ciężko żołnierza bolszewickiego.

W nocy z dnia 8 na 9 b. m. o godz. 3-ej banda, składająca się z 7 ludzi, usiłowała przedrzeć się ze strony sowieckiej na naszą stronę przez granicę na odcinku Józkowce pow. Krzemieniecki, natknęła się jednak na patrol Korpusu Ochrony Pogranicza i po stoczeniu z nim walki zmuszona była wycofać się, zostawiając dwa trupy.

Obrazek z kresów.

Rozwydrzony oficer bije szablą artystę na przedstawieniu za to, iż... nie zgadza się na powtórzenie poprzedniego numeru programu!

Donoszą nam z Brześcia nad Bugiem:

Dn. 4 b. m. w Brześciu nad Bugiem, na zabawie w towarzyszywie sportowem doszło do tragicznego incydentu.

W czasie zabawy do produkującego się w tym lokalu artysty p. Wiktora Kossakowskiego, podszedł oficer 9 Djonu Samochod., por. Maculewicz, z żądaniem aby wystąpiła jeszcze raz na scenie artystka kabaretowa, p. E... P. Kossakowski odrzekł, iż jest to rzecz niemożliwa, gdyż program jest skończony, a na to usłyszał odpowiedź porucznika: „Ja jestem oficerem polskim i rozkazuję”. P. Kossakowski w grzesznej formie oświadczył, iż rozkazywać p. porucznik może tylko u siebie w pułku. Po tych słowach oficer skierował się do szatni, przyniósł szablę i trzema cięciami powalił p. Kossakowskiego!!!

Dodamy jeszcze, że prasa w Brześciu nad Bugiem o fakcie tym przemilczała.

Mamy nadzieję, że tego rodzaju samowola i niedopuszczalne nadużywanie munduru przez oficera zostanie należycie ukarane!

Szykany bez końca

Pisaliśmy już kilkakrotnie o szykanach władz w Tczewie w stosunku do naszej tamtejszej organizacji. Szykany te wyrażają się w żądaniach rejestracji oddziału P. P. S. i meldowania zebrań. Odbył się już nawet proces sądowy, a druga sprawa przeciwko tow. Zwolińskiemu zapowiedziana została na dn. 14 b. m. w Starogardzie.

Tym razem musimy napiętnować nową szukanę władz sądowych. Oto jednego z towarzyszy wzywano na świadka do rozprawy, a w wezwaniu znajduje się żądanie, by przyniósł na rozprawę książkę protokularną i statut oddziału P. P. S. w Tczewie.

Jest to znowu szykana, urągająca konstytucji naszej. Żądanie to z góry przesądza prawo władz do przegladania i kontrolowania prac wewnętrznych legalnie istniejących organizacji, a zatem uprawnia je także do żądania rejestracji. Tak postępuje sąd przed rozprawą sądową!

Kiedyż wreszcie skończy się ta orgia szykan?!

Robotnicy! Popierajcie swoje pismo codzienne.

Głód w Rosji.

Jak wynika ze sprawozdania złożonego przez delegata komisji Rykowa, której zadaniem jest walka z klęską głodową, w Melitopolskim powiecie głodujący chłopcy uważają za przysmak siano i mączkę drzewną. Dochodzi do tego, że głodujący w niektórych miejscowościach jedzą kał koński. Ptactwo, bydło domowe, psy i koty dawno już zjedzono. Klęska przybiera rozmiary o wiele większe, niż w poprzednich latach. 90% ludności powiatu Melitopolskiego i Aleksandrowskiego od pałdziernika nie posiada dosłownie żadnych zapasów żywności. Kiedy jeden z urzędników komisji Rykowa przyjechał konno do wsi Nowo - Aleksiejewki, w nocy w czasie snu jego głodujący chłopcy zabili konia i zjedli, urzędnik ów na przypadkowo przejeżdżającym wozie wy dostał się ze wsi.

Dn. 3 stycznia na linii Pokrowsk—Astrachan wykołcił się pociąg towarowy, nalożony żywnością dla ludności okręgów objętych klęską głodową. Katastrofę spowodowali chłopcy, rozebrawszy szyny kolejowe, aby następnie z wykołconych wagonów zrabować żywność. Zanim zdolał przedstawiciel władz sowieckich przybyć na miejsce katastrofy, już cały pociąg był doszczętnie opróżniony. Po wsiach pobliskich rozესlano oddziały karne.

Teror bolszewicki

90.000 OSÓB ZESLANO W ROSJI.

Według danych rosyjskiej „Czereszczajki”, przeprowadzonych przez tak zw. „Politbiuro” w dniu 1-go grudnia r. z. w Rosji na zsyłce znajdowało się skazanych administracyjnym wyrokiem 89.000 osób, oraz 1415 osób zesłanych na skutek wyroków sądowych. Według społecznego pochodzenia 40% zesłanych stanowią robotnicy, 28% inteligencja, 17% włościanie, 3% ucząca się młodzież, 2% spekulanci i przestępcy kryminalni, wreszcie 10% przypada na tak zw. „starych kontrewolucjonistów”.

10 LAT WIEZIENIA I ZSYŁKA ZA DEMONSTRACJĘ BEZROBOTNYCH.

W Elizawetgradzie bolszewicki sąd gubernialny rozpatrywał sprawę grupy robotników bezrobotnych, oskarżonych o udział w demonstracji bezrobotnych w październiku 1924 r., która to demonstracja zakończyła się starciem z czekistami. Trzech oskarżonych: Stecenko, Pabczenko i Łabodenko skazani zostali na 10 lat więzienia, a pozostali 12 na dożywnie wysiedlenie z Ukrainy.

ARESztOWANIA W UFIE.

W Ufie czerezwyczajka przeprowadziła liczne aresztowania między studentami i robotnikami. Aresztowanych oskarżono o przynależność do organizacji mającej na celu obalenie sowieckiej władzy w Bolszewickiej Republice. W związku z tem w całej gubernji przeprowadzane są aresztowania wśród uczącej się młodzieży i inteligencji.

SPISEK CZY PLOTKA?

Londyński „Daily Telegraph” donosi, że w Moskwie wykryto spisek przeciw Zinowiewowi. 10 „czerwonych” studentów, jak twierdzi gazeta, zwolenników Trockiego, zostało aresztowanych. Zamierzali oni podobno napadnąć i zatrzymać Zinowiewa na dworcu w Petersburgu, w chwili, gdy miał on wracać z Moskwy.

Kautsky o bolszewikach.

Do Biura Socjalistycznej Międzynarodówki K. Kautsky przesłał do rozpatrzenia memoriał, omawiający stanowisko, jakie powinna zająć Socjalistyczna Międzynarodówka w stosunku do bolszewików.

W memoriale tym stary teoretyk marksizmu poddaje szczegółowej i surowej krytyce wszystkie polityczne i społeczne metody, propagowane i wprowadzane w życie przez bolszewizm.

Kautsky udowadnia, że socjalizm nie może mieć nic wspólnego z bolszewizmem, że nadwrót jednym z głównych obowiązków socjalistów we wszystkich krajach jest, tak jak za czasów caratu — walka z despotyzmem, gnębającym i eksploatującym narody Rosji, że należące do Międzynarodówki partje winny uważnie śledzić sytuację w Rosji w tym celu, by w każdym wypadku okazywać pomoc narodowi rosyjskiemu a przedewszystkiem rosyjskiemu proletariatu w jego walce o wolność.

W szczególności Kautsky mniema, że wznowienie stosunków między Rosją i państwami posiadającymi rozwinięty przemysł i potężny ruch robotniczy, a również zakończenie rokowań handlowych tych państw z Rosją, mogą w najbliższej przyszłości dać partjom socjalistycznym okazję i możliwość wywarcia na władze sowieckie dodatniego wpływu, co przyniesie korzyść demokracji i niezależnemu ruchowi robotniczemu w Rosji.

Zjazd L. P. O. P.

W czwartek drugi dzień zjazdu L. P. O. P. rozpoczął się poświęceniem samolotu, ofiarowanego przez związek prac. miejskich. Po poświęceniu nastąpiły przemówienia: w imieniu ofiarodawców — p. Kukowski, w imieniu L. P. O. P. — p. Szwęjcar. Nowy samolot na cześć Warszawy ochrzczony został imieniem Syreny, odbył lot próbny, zakończony niestety, wypadkiem, na skutek nieodpowiednich warunków atmosferycznych i defektu motoru. Na szczęście samolot odniósł tylko drobne uszkodzenie, pilot i pasażer wylądowali bez żadnego szwanku.

O godz. 12-ej rozpoczęto dalszy ciąg obrad w Ratuszu. Pułk. Grzędziński wygłosił długie przemówienie, charakteryzujące działalność Ligi i program dalszej pracy, poczem nastąpiła ożywiona dyskusja.

Po dokonaniu wyborów do Zarządu i Komisji rewizyjnej ustępujący prezes p. Szwęjcar zjazd zamknął.

Rozbicie kasy na Pradze.

Na Pradze, tuż nad Wisłą, przy ul. Olaszowej Nr. 14, mieści się fabryka maszyn i narzędzi młynarskich p. f. „Młynotwórnia” towarzystwo, akcyjne. Nocy ubiegłej do kantoru fabrycznego dostali się kasiarze, którzy mając ułatwiony wstęp — gdyż zamek bramy był w reparacji, jednym pchnięciem wyważyli drzwi, poczem przystąpili do pracy nad rozbijaniem kasy.

Kasę, aczkolwiek była dość dużych rozmiarów odsunął od ściany i rozpruto stroną najniższą, t. j. tylną.

Sposób sam, metoda, jak i wykonanie techniczne, są identyczne jak przy włamaniu i rozbiciu kasy w poselstwie Czechosłowackim.

Łupem złodziej padło zaledwie około 450 złotych. Natychmiast po zawiadomieniu o włamaniu Urzędu Śledczego, przybyli na miejsce zastępca naczelnika Urzędu Śled. kom. Kurnatowski wraz z kierownikiem IV rejonu śledczego p. Podgórskim, który prowadzi śledztwo.

Z warszawskiej Kasy Chorych.

POGOTOWIE KASY CHORYCH.

W tych dniach nadeszły zamówione przez Kasę Chorych m. Warszawy dwie ambulansowe karetki samochodowe dla Pogotowia Kasy Chorych. Oba ambulansy, z których jeden firmy „Daimler”, drugi — „Ford” zaopatrzone w podwójne nosze, szafki z narzędziami lekarskimi i niezbędną apteczką podręczną, oraz umywalnię z wodą, są bardzo obszerne i wygodnie urządzone. W ten sposób Pogotowie Kasy Chorych rozporządza już trzema karetkami ambulansowymi, co da możliwość nieść pomoc chorym znacznie spieszej niż dotychczas. Po zarejestrowaniu karetek i załatwieniu wszelkich formalności, oba nowe ambulansy niebawem znajdą się na mieście przy pracy samarytańskiej.

Rozszerzenie sieci gazowej na Nowe Bródno.

W dniu 7 b. m. o godz. 6 m. 30 odbyło się przyłączenie Nowego Bródna do miejskiej sieci gazowej. Pierwsze latarnie zapalił po raz pierwszy Prezydent m. st. Warszawy inż. Jabłoński przy dźwiękach orkiestry ochotniczej straży ogniowej.

Następnie, w szkole powszechnej przy ul. Białoleckiej 36 odbył się pokaz zastosowania gazu w gospodarstwie domowym, połączony z gotowaniem obiadu na t. zw. kuchenkach demokratycznych.

Po pokazie Nowe Bródno podejmowało w pomieszczeniu straży ochotniczej uczestników uroczystości, przedstawiciele miasta z p. Prezydentem Jabłońskim na czele i Dyrektorem Zakładów Gazowych.

O doniosłości instalacji gazowej dla rozwoju Nowego Bródna mówił przewodniczący straży ochotniczej inż. Jan Rupiński, następnie przemawiał Prezydent miasta Jabłoński, radny miejski p. Krzesiński, wiceprezydent miasta p. Jankowski, wreszcie Dyrektor Zakładów Gazowych inżynier Świerczewski.

Włączenie Nowego Bródna do miejskiej sieci gazowej jest zaczątkiem na rok bieżący nakreślonego planu w kierunku zaopatrzenia w gaz wszystkich przedmieść i dzielnic Wielkiej Warszawy.

Już wyszła z druku USTAWA Z DNIA 18 LIPCA 1924 R. O ZABEZPIECZENIU NA WYPADK BEZROBOCIA. Objasnieniami opatrzyła dr. Eugenia Pragierowa.

Wstęp. — Tekst ustawy. — Objasnienia. — Rozporządzenie Ministra Pracy i O. S. o wypłacie zasiłków. — Wykaz rozporządzeń. Cena 60 gr.

Zamawiający nie mniej niż 50 egz. jednocześnie otrzymują 25 proc. zniżki.

Składy wydawnictwa: Administracja „Robotnika”, Warecka 7, tel. 120-13. Księgarnia Robotnicza, Wspólna 17, tel. 229-70.

Wolne miejsca.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Warszawie poszukuje kandydatów z dobrymi świadectwami i referencjami do obsadzenia następujących posad:

NA MIEJSCU:

W Oddziale umysłowo pracujących (Ciepła 21, tel. 232-16): 4 wychowawczyń, 2 bon, 1 korespondentka w językach: polskim, niemieckim, angielskim ewent. franc. pożądana stenografia, 1 inspektora szkolnictwa ogólnego (dla inwalidów wojennych i ich rodzin), 1 kustosa muzeum pedagogicznego, 1 kancelisty, piszącego na maszynie, 2 praktykantów biurowych, 1 ekspedjentki branży kolonialno-spożywczej, 1 buchalterki-korespondentki ze znajomością niemieckiego i maszyny 15 agentów do zbierania ogłoszeń, 15 agentów do zbierania abonamentów na pisma, 1 agenta do sprzedaży doniczek do kwiatów, 2 agentów do sprzedaży pasty do obuwia, 1 agenta z branży farmaceutycznej, 2 wojażerów branży farmaceutycznej.

W Oddziale dla robotników i rzemieślników Ciepła 21, tel. 123-65): 1 majstra-pirotechnika, 4 elektromonterów samochodowych, 2 ślusarzy warsztatowych, 2 modelarzy drzewnych, 5 tokarzy na armaturę, 4 kołharzy miedz. do budowy i instal. aparatów gorzelniczych, 8 kotlarzy żel do budowy kotłów parowych lub aparatów cukrowniczych, 4 kołharzy do składania dachowych konstrukcji, 3 stolarzy maszynowych, 1 krawcowej.

W Oddziale dla służby domowej (Ciepła 21, tel. 153-27): 87 służących, 1 służącego

W Oddziale dla młodocianych (Rymarska 2/4, tel. 123-54): 3 gońców, 3 chłopców na praktykę konfekcyjną, 4 dziewczyny do obsługi, 2 dziewczyny do pomocy w fabryce, 4 dziewczyny do konfekcji, 2 dziewczyny do handlu.

NA WYJAZD.

W Oddziale Umysłowo Pracujących: 5 nauczycieli z pełnymi kwalifikacjami do szkół powszechnych, 1 nauczyciela łaciny do klas wyższych, 1 nauczycielki języka niemieckiego do Gimnazjum, 1 freblanki do Zakładu Opieki nad Dziećmi, 1 gospodynii intelig. do Zakładu Opieki nad Dziećmi, 2 techników drogowych, 2 pomocników gospodarczych, 3 lekarzy rejonowych i okręgowych do Sejmików, 2 lekarzy do Gimnazjum, 14 lekarzy wolnopraktykujących, 1 buchaltera-bilansisty z kaucją 4000 złotych, 1 kancelisty z 6-cio klasowym wykształceniem.

W oddziale dla robotników i rzemieślników: 2 kowalów do majątku, 2 strzelców samotnych ze znajomością zakładania siideł, 1 stelmacha wiejskiego,

Kronika parlamentarna.

O ZAKWATEROWANIE WOJSKA.

(Z Komisji senackiej).

Dnia 9 b. m. odbyło się posiedzenie senackiej podkomisji, powołanej do rozpatrzenia ustawy o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju. Referował sen. Baliński (Zw. Lud.-Nar.), poczem zabrał głos wice-minister skarbu p. Markowski, który przedstawił nowy sposób załatwienia sprawy, opracowany przez premiera Grabskiego. Według tego projektu zostałyby zniesiony stały kwaterymistrz, a ustawa miałaby zastosowanie tylko na okres przejściowy, t. j. w czasie ćwiczeń, przemarszów, manewrów i t. d. Poza tem p. Grabski zamierza wprowadzić nowy podatek od lokatorów w wysokości 4% od obecnie płaconego komornego. W ten sposób uzyskanoby fundusz specjalny, przeznaczony na budowę gmachów dla wojskowości. Funduszami temi zarządzałaby odpowiednia instytucja, na której czele stałby przedstawiciel Min. Spr. Wojsk. przy współdziałaniu Ministerjum Skarbu i Min. Robót Publicznych. Podatek ten według obliczeń przyniosłoby w 1925 r. 8 milj. zł., a w 1928 r. — 20 milj. zł., ze względu na przewidziany wzrost stawek komornego. Podatek ten byłby ściągany aż do czasu zebrania takich funduszy, któreby zaspokoili głód mieszkaniowy wśród wojska. (A kiedy Rząd pomyśli o zaspokojeniu głodu mieszkaniowego ludności cywilnej, Red.).

Pułk. Petrażycki bronił projektu przyjętego przez Sejm, aczkolwiek skłaniał się ku projektowi Premiera.

W dyskusji, jaka się wywiązała przemawiali sen. sen. Koerner, Biały, Bielawski i Koskowski.

Dalszą dyskusję odroczone do wtorku.

KOMISJA WOJSKOWA.

Posiedzenie komisji wojskowej Sejmu, zapowiedziane na 12 b. m., skutkiem choroby posła St. Dąbrowskiego, referenta ustawy o organizacji najwyższych władz wojskowych, odroczone jest do dn. 20 b. m.

Kronika polityczna.

OBYWATELSTWO NA WSCHODZIE.

Onegdaj pod przewodnictwem p. Thugutta odbyła się przy udziale wice-min. Smółskiego, p. Romana i kilku wyższych urzędników konferencja w sprawie uregulowania obywatelstwa na ziemiach wschodnich. Rząd zamierza wydać szereg rozporządzeń w celu najspieszniejszego załatwienia tej kwestji, sta-

nowiającej jedną z bolączek kresowych. W drodze okólnika będzie ogłoszona interpretacja ustawy o obywatelstwie z r. 1920, tudzież przepisy co do rejestracji mieszkańców celem stwierdzenia ich obywatelstwa. W razie wątpliwości co do przynależności państwowej rozstrzygać będzie osobna komisja lustracyjna.

TOW. PRAGIER U WICE-PREMIERA THUGUTTA.

Onegdaj wice-premier konferował z tow. pos. Pragierem o bieżących sprawach politycznych i w sprawie sytuacji w województwach kresowych.

PRZED ROZPRAWĄ WOJSKOWYCH O ZAJŚCIA 6-go LISTOPADA.

Jak donosi „Naprzód”, akt oskarżenia co do osób wojskowych, obwinionych w związku z zajściami z dn. 6 listopada 1923 r., został w krakowskim sądzie wojskowym ostatecznie wygotowany. W tych dniach prokuratura wojskowa w Krakowie przesyła akt oskarżenia do zatwierdzenia min. spraw wojskowych w Warszawie. Pa zaaprobowaniu tego aktu oskarżenia, sąd wojskowy rozpocznie rozprawę. Prawdopodobnie w trybunale zasiadać będą sami generałowie, a to ze względu na objęcie aktem oskarżenia wyższych oficerów, którzy w czasie rozruchów pełnili kierownicze stanowiska w Krakowie.

RZĄD POLSKI A GDAŃSK.

Komitet Polityczny Rady Ministrów zbierze się dziś w południe i obradować będzie z udziałem Generalnego komisarza, p. Strassburgera, który dziś zrana przybywa do Warszawy.

POWRÓT MIN. P. SOKALA Z GENEWY.

Po zakończeniu sesji Rady Administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy przy Lidze Narodów, co ma nastąpić w dniu dzisiejszym wieczorem, minister pracy i op. społ. p. Sokal ma powrócić bezpośrednio do Warszawy. Minister Sokal przybędzie do Warszawy w poniedziałek, 12 b. m.

WYJAZD WICE-MINISTRA SIMONA.

Wice-minister pracy, p. Simon, wyjechał w sprawach służbowych do Wejherowa, celem podróży będzie zaznajomienie się ze sprawą obozu dla emigrantów.

WYJAZD POSŁA ŁOTEWSKIEGO.

Łotewski poseł przy Rządzie polskim p. Nuksza wyjechał wczoraj do Rygi, aby wraz z rządem swoim wziąć udział w przyjęciu ministra spraw zagranicznych p. Skrzyńskiego, który przybędzie do Rygi dnia 13 b. m.

METROPOLITA PRAWOSŁAWNY U MIN. SPRAW ZAGR.

Minister Spraw Zagr. p. Al. Skrzyński przyjął wczoraj na dłuższej audjencji metropolitę prawosławnego Dyonizego.

REORGANIZACJA ADMINISTRACJI GRODZKIEJ.

Min. Spraw Wewnętrznych przystąpiło do organizacji władz I i II instancji (administracyjnych) na terenie m. Warszawy.

Komisariat Rządu zostanie przekształcony na Wojewódzkie Grodzkie, oraz ekspozytury Kom. Rządu na Starostwa Grodzkie.

LIKWIDACJA CZYNŚÓW WIECZYSTYCH.

Min. Rolnictwa i Dóbr Państwowych przystępuje do likwidacji czynszów wieczystych. Jak się dowiadujemy, równocześnie uledez mają sprzedaży osady młynarskie, pozostające dotychczas w dzierżawach.

Czasopisma nadesłane.

„Wiadomości Statystyczne”. Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego ukazał się nr. 1 (rok III) o treści następującej: Koszty utrzymania według Komisji warszawskiej. Koszty utrzymania w Warszawie (za cały rok 1924). Ceny hurtowe (wskaźnik tygodniowy skrócony). Wskaźniki złote ważniejszych grup towarów (Przegląd Międzynarodowy). Ceny hurtowe w Polsce. Ceny detaliczne w Warszawie. Ceny giełdowe zbóż i ceny bydła i mięsa (Przegląd Międzynarodowy). Ceny hurtowe (Przegląd Międzynarodowy). Ceny bydła w miastach. Bezrobocie i państwowe pośrednictwo pracy. Przywóz do Polski i wywóz z Polski (mies. październik i styczeń-październik 1924 r.). Przemysł włókienniczy. Wytwórczość produktów destylacji ropy w rafineriach. Bank Polski. Kursy dewiz w Warszawie. Izby rozrachunkowe. Obieg pieniężny.

„Handel Zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej”, przegląd kwartalny. Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego ukazał się zeszyt 2-go kwartalnika p. t. „Handel Zagraniczny Rzeczypospolitej Polskiej”. Wydawnictwo podaje poza tablicami ogólnymi, przegląd przywozu i wywozu Polski w II kwartale r. b. w postaci znacznie bardziej szczegółowej, aniżeli w dotychczasowych wydawnictwach Głównego Urzędu Statystycznego, uwzględniono bowiem zarówno w przywozie, jak i wywozie, blisko po 1000 pozycji.

„Statystyka Pracy”. Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego ukazał się zeszyt 2-gi miesięcznika p. t. „Statystyka Pracy” wznawionego wydawnictwa Gł. Urz. Statyst., poświęconego zagadnieniom pracy. Treść 2-go zeszytu zawiera: Wykresy. Stan gospodarczy Polski Rynek pracy (Zatrudnienie w przemyśle. Zatrudnienie w górnictwie i hutnictwie. Bezrobocie i pośrednictwo pracy). Płace i zarobki (górnictwo, hutnictwo, przemysł naftowy, przemysł metalowy). Strajki i lokauty. Ubezpieczenia społeczne (Kasy Chorych w Polsce).

TELEGRAMY

Zatarg o pocztę polską w Gdańsku.

GDANSKI SENAT PRZEPRASZA.

Gdańsk, 9 listopada. (PAT.). Dziś o godz. 7.30 wieczorem do siedziby Komisarza Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku, Strassburgera, przybył dyrektor biura prezydenta senatu w. m. Gdańska dr. Ferber i w imieniu prezydenta senatu oświadczył co następuje:

„Wysoki Komisarz Ligi Narodów odbył dopiero co konferencję z prezydentem senatu w sprawie dotychczasowej wymiany not. Z wyjaśnień, udzielonych przy tej sposobności przez Wysokiego Komisarza, dowiedział się senat, że Rząd Polski w dokonaniu uszkodzenia polskich skrzynek listowych, — nawet gdyby one nie przedstawiały godeł państwowych, — przeciw dopatruje się obrazy Państwa Polskiego i narodu polskiego, które to zapatrywanie z not przedstawiciela dyplomatycznego nie stało się nam widoczne.

Na podstawie tego stanu faktycznego senat w. m. Gdańska, idąc za radą Wysokiego Komisarza Ligi Narodów, składa niniejszym Rządowi Polskiemu oświadczenie, że bez zastrzeżeń potępia i ubolewa z powodu uszkodzenia polskiej własności państwowej na obszarze w. m. Gdańska, które to uszkodzenie ze względu na jego specjalny charakter uważa Rząd Polski jako obrazę Państwa i narodu polskiego.

Po złożeniu tego oświadczenia dr. Ferber doręczył Komisarzowi Generalnemu Rzeczypospolitej treść złożonego oświadczenia na piśmie.

ODEZWA SENATU DO LUDNOŚCI.

Gdańsk, 9 stycznia. (PAT.) Senat gdański wystosował do ludności wolnego miasta apel, w którym oświadcza: Wbrew obowiązującym umowom i prawomocnemu orzeczeniu Wysokiego Komisarza Ligi Narodów urzędzona została polska służba pocztowa, która obejmuje doręczanie listów przez listonoszów i przyjmowanie korespondencji przy pomocy skrzynek pocztowych w większej części obszaru miasta Gdańska, wskutek czego naruszono zostało prawo suwerenności wolnego miasta. Ludność może być przekonana, że rząd poczyni wszelkie kroki, jakie są możliwe na drodze przewidzianej układami, ażeby przy pomocy orzeczenia Wysokiego Komisarza Ligi Narodów spowodować cofnięcie przez rząd polski sprzecznych z układami zarządzeń. Rząd, który broni interesów państwa przy zachowaniu zawartych umów, zwraca się z nagłą apelowo do ludności, ażeby zachowała spokój i nie dała się porwać do żadnych aktów gwałtu. Tego rodzaju naruszenia i karygodne akty, jakimi było uszkodzenie polskich skrzynek pocztowych, utrudniają tylko położenie wolnego miasta Gdańska i szkodzą jego interesom. Władze

Narady opozycji włoskiej.

O DALSZĄ TAKTYKĘ OPOZYCJI.

Rzym, 9 stycznia. (PAT.). Ogłoszony wczoraj manifest opozycji reasumuje dotychczasowe zarzuty opozycji przeciwko istniejącemu regimowi i w ostrej formie powtarza je, polemizując z ostatnią mową Mussoliniego.

Dziś i jutro odbędą się posiedzenia komitetu opozycji, na których omawiane będzie stanowisko opozycji wobec rozpoczynającej się dnia 12 b. m. sesji parlamentu. Grupa posłów demokratycznych oraz część popolarów i socjalistów jest za powrotem opozycji do parlamentu i za podjęciem tam na nowo walki z rządem. Natomiast republikanie, maksymaliści i niektórzy socjaliści zjednoczeniowcy są za dalszym bojkotowaniem parlamentu. Dyskusja w tej sprawie zapowiada się wielce ożywiona. W każdym razie komitet uchwali, aby postawie opozycyjny nie opuszczali Rzymu do poniedziałku włącznie, t. j. do dnia wznowienia prac parlamentu.

WYBORY W 1926 ROKU.

Rzym, 9 stycznia. (PAT.). „Corriere d'Italia” donosi, iż Mussolini oświadczył, że niemożliwe jest zwołanie komisji wyborczych przed listopadem r. b. Wybory zatem odby-

Konferencja aljanckich ministrów finansów.

POUFNE NARADY.

Paryż, 9 stycznia. (PAT.). Clementel Churchill, Theunis i de Stefanij w otoczeniu rzeczoznawców odbyli dziś popołudniu poufną naradę, która trwała 3 godziny.

Komitet rzeczoznawców wysłucha w niedzielę rano przedstawicieli państw sojuszników które nie brały udziału w dotychczasowych pracach tego komitetu.

FINANSOWE POROZUMIENIE ANGLI ZE ST. ZJEDNOCZONEMI.

Wiedeń, 9 stycznia. (PAT.). „Neues Wiener Tageblatt” donosi z Paryża: Konferencja między delegatami finansowymi Anglii i Ameryki doprowadziła do porozumienia, a mianowicie: 1) klucz rozdziału sum odszkodowawczych, ustalony w

polityczne otrzymały od senatu surowe polecenie interwenjowania przeciw wszelkim wykroczeniom i ujęcia sprawców, celem oddania ich władzom sądowym.

NOTA SENATU DO KOMISARZA LIGI NARODÓW.

Gdańsk, 9 stycznia. (PAT.). Senat gdański wystosował do Wysokiego Komisarza Ligi Narodów Mac Donnella pismo z prośbą o wydanie orzeczenia w sprawie polskiej służby pocztowej w porcie gdańskim. W piśmie ten senat wnosi: 1) o stwierdzenie, że już orzeczenie Wysokiego Komisarza z maja 1922 r. rozstrzygnęło, iż służba pocztowa, do której Polska jest uprawniona na zasadzie układu paryskiego z listopada 1920 r. ma być wykonywana jedynie w obrębie budynków urzędów pocztowych, z wykluczeniem doręczania i przyjmowania posyłek pocztowych i telegraficznych przy pomocy skrzynek pocztowych, listonoszów i innych osób oraz jakichkolwiek innych urządzeń, znajdujących się poza obrębem wspomnianych budynków.

2) o spowodowanie, aby Polska wniosła natychmiast polską służbę pocztową, urzędzoną w dniu 5 b. m. Wreszcie pismo senatu oświadcza: rząd wolnego miasta Gdańska zakłada uroczysty protest przeciw temu, że rząd polski w drodze swoich samowładnych zarządzeń wykracza poza granice, wykreślone mu przez prawomocne orzeczenia Ligi Narodów i przez to narusza suwerenne prawa wolnego miasta Gdańska. Jeżeli mimo tego położenia zaniechaliśmy wystąpienia przeciw temu samowolnemu postępowaniu Polski przy użyciu urzędowych i administracyjnych zarządzeń, to uczyniliśmy to w tym celu, aby zastosować się do życzeń, wyrażonych przez Ligę Narodów, a mianowicie, że Gdańsk i Polska powinny w stosunku do siebie unikać wszelkich samowolnych działań i dla utrzymania stanu prawnego powinny stosować wyłącznie postępowanie coziemie przewidziane w art. 39 układu paryskiego. Prosimy o natychmiastowe orzeczenie Wysokiego Komisarza w sprawie samowolnego zarządzenia rządu polskiego, w szczególności o spowodowanie, aby Polska natychmiast zniósła samowolne i bezprawne urządzenie związane ze służbą pocztową i aby przy późniejszym urzędowaniu swej służby pocztowej kierowała się orzeczeniami Ligi Narodów.

„DANZIGER ZEITUNG” TŁOMACZY SIĘ.

Gdańsk, 9 stycznia. (PAT.) Redakcja „Danziger Zeitung”, której pociągnięcia do odpowiedzialności zażądał Komisarz Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku w swojej nocie do senatu, zwróciła się do p. ministra Strassburgera, tłumacząc swe stanowisko i twierdząc, że nie było jej zamiarem burzenie ludności, oraz podkreślając, że stała zawsze na stanowisku ekonomicznej współpracy Gdańska z Polską.

łyby się dopiero w 1926 r., chyba, że jakaś natychmiastowa konieczność zmusiłaby do wcześniejszego przeprowadzenia wyborów.

ZATWIERDZENIE NOWEJ ORDYNACJI WYBORCZEJ.

Rzym, 9 stycznia. (PAT.) Komisja parlamentarna dla spraw reformy ustawy wyborczej zatwierdziła nowy projekt ustawy, przedstawiony przez rząd.

FALSZYWE POGŁOSKI O ZAMORDOWANIU MUSSOLINIEGO.

Wiedeń, 9 stycznia. (PAT.). Na giełdzie tutejszej krążyła pogłoska o zamordowaniu włoskiego prezydenta ministrów Mussoliniego, która okazała się fałszywa. Podobne pogłoski rozpowszechniano już wczoraj wieczorem w Szwajcarii.

Paryż, 9 stycznia. (PAT.). Agencja Havasa donosi, iż dziś rano rozeszła się pogłoska o zabójstwie Mussoliniego. W związku z tem agencja Havasa stwierdza, iż dzisiaj o godz. 12-ej min. 30 Mussolini osobiście rozmawiał przez telefon z przedstawicielem Włoch na konferencji ministrów finansów państw sprzymierzonych. Pogłoska o zabójstwie Mussoliniego pochodziła z Berlina.

Spa będzie utrzymany, 2) Wielka Brytania uzna zasadnicze żądania odszkodowawcze Ameryki w wysokości 350 milionów dol. i zgodzi się na to, ażeby suma ta była spłacona przez udział Stanów Zjednoczonych w ratach rocznych, przewidzianych w planie Dawesa, 3) 200 milionów dolarów tytułem kosztów okupacji amerykańskiej będą uiszczane w 24 ratach rocznych.

Międzynarodowa konferencja morska.

Genewa, 9 stycznia. (PAT.). Rada Administracyjna Międzynarodowego Biura Pracy postanowiła zwołać w roku 1926 międzynarodową konferencję morską, która odbędzie się niezwłocznie po zwykłej konferencji Pracy.

Obrady Egzekutywy Międzynarodówki Socjalistycznej.

SOCJALISTA ESTOŃSKI O ZAMACHU KOMUNISTYCZNYM.

Wiedeń, 9 stycznia. (PAT.). „Arbeiter Zeitung” donosi z Brukseli: Na jednym z posiedzeń egzekutywy międzynarodówki socjalistycznej przedstawiciel estońskiej socjal - demokracji Martua złożył szczegółowe sprawozdanie o zamachu komunistycznym w Estonii. Komuniści w Estonii — mówił Martua — są zupełnie małą partją i wiedzą, że nie mogliby się utrzymać przy władzy nawet w razie udania się zamachu. Chodziło im tylko o to, ażeby opanować na kilka godzin budynki rządowe i stację iskrową. Wówczas wezwaliby oni iskrową pomoc z Moskwy i proklamowali przyłączenie Estonii do Z. S. S. R.

Konferencja państw bałtyckich.

DELEGACJA LOTEWSKA.

Ryga, 9 stycznia. (PAT.). Rada ministrów zamianowała delegację lotewską na konferencję w Helsingforsie. Prezesem

Tworzenie rządu w Niemczech.

Wiedeń, 9 stycznia. (PAT.). „Neues Wiener Tageblatt” donosi z Berlina: Kanclerz Marx udał się wczoraj do prezydenta Rzeszy, ażeby mu przedstawił trudności, związane z utworzeniem nowego gabinetu. Zdaje się, że misja Marxa po raz trzeci nie powiodła się. Frakcja centrum odbyła wczoraj wieczorem posiedzenie,

Sowiety wysłałyby do Estonii swe wojska. Plan ten wskazuje na to, że Rosja zarówno w Gruzji, jak i w Estonii, pod pokrywką akcji rewolucyjnej uprawia politykę Kamieniewa i Zinowjewa, będącą powtórzeniem polityki Piotra Wielkiego. W ten sposób jednak narażone jest na niebezpieczeństwo nietylko prawo samostanowienia narodu estońskiego, lecz także pokój europejski, albowiem — zdaniem delegata estońskiego — nie ulega kwestji, że wszelka próba zmiany granic zachodnich Rosji wywołałaby protest ze strony Polski i Rumunii i spowodowałaby poważne niebezpieczeństwo wojny. Komitet wykonawczy międzynarodówki przyjął jednomyślnie do wiadomości sprawozdanie Martuy.

delegacji jest Mejerowicz członkami jej sekretarz generalny ministerjum spraw zagranicznych Albatz oraz minister pełnomocny Łotwy w Helsingforsie Zarine.

na którym nie powzięto żadnej rezolucji. Wyrażono jednakże opinię, że kanclerz Marx powinien bezwarunkowo przeprowadzić zadanie, które przyjął na siebie. Podobnie demokraci oświadczyli, że poparą Marxa w jego usiłowaniach, zniezza trzeci nie powiodła się. Frakcja centrum odbyła wczoraj wieczorem posiedzenie,

O traktat handlowy polsko-niemiecki.

Berlin, 9 stycznia. (PAT.) Dziś odbyło się ogólne posiedzenie delegacji handlowych polskiej i niemieckiej. Komunikatu oficjalnego nie wydano.

Walka z komunizmem na Litwie.

Kowno, 9 stycznia. (PAT.). Propaganda komunistyczna na Litwie w ostatnich czasach przybrała bardzo wielkie rozmiary. Wobec tego rząd litewski, zwłaszcza po zamachu komunistycznym w Tallinie, wdział się zmuszony do przedsięwzięcia bardzo ostrych i daleko idących środków zapobiegawczych. Już przed kilku tygodniami dokonano licznych aresztowań w Kownie i na prowincji, przyczem znaleziono mnóstwo proklamacji komunistycznych w języku litewskim i żydowskim. Przed sądem kowieńskim odbyła się ostatnio rozprawa przeciwko komunistom, z których 4 skazano na śmierć. Trzech z nich ułaskawiono, wyrok na czwartym wykonano. W ostatnich dniach dokonano licznych nowych aresztowań, przyczem znaleziono znaczną ilość fałszywych paszportów.

Pod skrzydłem bolszewickim rozkwita kapitalizm.

Moskwa, 9 stycznia. (PAT.) Agencja Rosta donosi, iż w Z. S. R. R. tworzą się po raz pierwszy towarzystwa akcyjne z udziałem akcjonariuszów prywatnych.

Rokowania handlowe francusko-niemieckie

Wiedeń, 9 stycznia. (PAT.). „Neue Presse” donosi z Berlina: Gabinet Rzeszy postanowił nie zgodzić się na żądane przez rząd francuski prowizorium w sprawach handlowo-gospodarczych. Wobec tego od 10 stycznia nastąpi między Niemcami a Francją stan beztraktatowy. Sekretarz stanu Trendelenburg odjechał do Paryża. Rokowania będą prawdopodobnie podjęte nanowo.

— Jak donoszą z Dżeddah, stronnicy Ibn Saída napadli na pogranicze Iraku i pozabiali wszystkich mężczyzn pewnego małego plemienia, mającego tam swe siedziby, oraz dzieci płci męskiej, liczące ponad 5 lat; oprócz tego ograbiono doszczętnie całe plemię.

Wysoki komisarz angielski wysłał notę do Ibn Saída, żądając całkowitej satysfakcji oraz zwrotu łupu. Według otrzymanych ostatnich informacji, siły lotnicze angielskie zbombardowały siedlisko zwolenników Saída, którzy w popłochu ratowali się ucieczką.

Kraków, 9 stycznia. (Tel. wł.). Nad miastem przeszedł dziś w nocy czerwony znak, w kształcie wielkiego koła. Znak przesuwa się z południa na północ i budzi ogólne poruszenie wśród mieszkańców.

Milanówek, 10 stycznia. (Tel. wł.). Zaczynamy dostrzegać przesuwany się czerwony znak. Światlane koło zniża się gwałtownie ku ziemi. Wśród mieszkańców panika.

KALENDARZ ROBOTNICZY P. P. S. wyszedł z druku nakładem Księgarni Robotniczej i jest do nabycia w Księgarni Robotniczej, Warszawa, Wspólna 17 oraz w administracji „Robotnika”, Warecka 7. Cena egzemplarza zł. 3.

Ruch robotniczy Z życia partji

C. K. W.

Dnia 14-go b. m. (środa) o godz. 5-tej popoł. w lokalu Z. P. P. S. w Sejmie odbyło się posiedzenie C. K. W. Sprawy bardzo ważne. Obecność członków C. K. W. jest bezwzględnie konieczna.

Sekretariat Gen. CKW. PPS.

Dnia 17-go i 18-go stycznia 1925 r. w lokalu Z. P. P. S. w Sejmie, odbędzie się posiedzenie Rady Naczelnej P. P. S. Początek obrad o godz. 11 rano.

Sekretariat Generalny
C. K. W. P. P. S.

OKR. Warszawa - Podmiejska.
Wolomin.

W niedzielę 11 stycznia o godz. 9 rano odbędzie się w lokalu organizacji PPS, w Wolominie (ul. Ręczajska 13) walne zebranie członków z referatem tow. Domostawskiego.

Ruch zawodowy

Związek pracowników instytucji użyteczności publicznej w Polsce.

W sobotę, dnia 10 stycznia 1925 r. o godz. 6 po poł. w lokalu Związku, przy ul. Wareckiej 7, w Warszawie, odbędzie się posiedzenie Zarządu Głównego, z następującym porządkiem obrad:

- 1) odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia Zarządu;
- 2) sprawozdanie z działalności Komitetu Wykonawczego i sekretariatu generalnego. a) ogólne; b) organizacyjne i c) kasowe;
- 3) sprawozdanie komitetu redakcyjnego;
- 4) utworzenie funduszu strajkowego;
- 5) wolne wnioski.

Ze względu na ważność spraw, będących na porządku obrad, upraszamy o bezwzględnie i punktualne przybycie.

Baczność członkowie oddziału wojskowych fabryk w Warszawie.

W niedzielę, dnia 11 b. m. o godz. 10-ej, w sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, Krak. Przedmieście Nr. 66, odbędzie się Konstytuujące Walne Zgromadzenie członków oddziału II, Związku Metalowców fabryk wojskowych.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie i wybór prezydium zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Komitetu organizacyjnego; 3) Wybór 10-ciu członków Zarządu oddziału i 4 zastępców, 3 członków Komisji kontrolujących i 2 zastępców; 4) Referat o celu i korzyści organizacji zawodowej; 5) Wnioski.

Ze względu na ograniczony czas korzystania z sali, upraszamy o punktualne przybycie. Wstęp na walne zgromadzenie tylko za legitymacjami członków oddziału fabryk wojskowych.

Ogólne zebranie pracowników Państwowych Zakładów Graficznych, członków Związku Handlowców, odbędzie się w Związku (Sienna 16) w niedzielę 11 b. m. o godz. 11 rano. Na porządku obrad sprawozdanie z działalności i wybory komisji

ZJAZD TRAMWAJARZY.

W dn. 17 i 18 stycznia r. b. odbędzie się w Krakowie przy pl. Serkowskiiego Nr. 11) IV Zjazd Delegatów Związku Zaw. Pracowników Tramwajowych Polski.

Teatr Praski

Dziś
o godz. 8-ej wieczór

„RZEZI PRAGI” „REDUTA WOLI”

(Smierć generała Sowińskiego)

Ceny miejsc od 2 do 5 zł.

Zw. Prac. Inst. Użytk. Publ. w Polsce, Oddział Warszawa II (miejsce). Warecka 7. W niedzielę dn. 11 b. m. o godz. 10 rano w lokalu Związku, odbędzie się Ogólne zebranie pracowników Wydziału VIII-go Dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji.

Ze Zw. włóknistego. Jutro o godz. 10 r. odbędzie się zebranie wszystkich pończoszników w lokalu Związku, Wolska 54.

Konferencja delegatów Biur drzewno-leśnych. W poniedziałek 12 stycznia r. b. o g. 8 i pół wiecz. odbędzie się w Związku prac. handl. i biur (Zielna 25) konferencja delegatów Biur drzewno-leśnych. Pracownicy wszystkich biur proszeni są o wydelegowanie swych przedstawicieli.

Baczność, stolarze! Omijaj Stryj z powodu lokautu majstrów.

Ruch kult.-oświatowy.

Komitet gwiazdki dla najuboższej dziatwy Warszawy wzywa wszystkie dzielnice o natychmiastowe wniesienie do kasy komitetu gotówki lub nalepek.

Związek Polskiej Młodzieży Socjalistycznej Środowisko warszawskie.

Podaje się do wiadomości członków, iż 10 stycznia, t. j. w sobotę, o godz. 5 pp. odbędzie się walne sprawozdawcze zebranie Związku.

Dn. 9.I, piątek g. 4.30. — zebranie Komitetu Wykonaw., 10.I, sobota godz. 5 pp. — walne zebranie członków, 12.I, poniedziałek g. 5 pp. — zebranie Komitetu Wykonaw., 13.I wtorek g. 5 pp. — zebranie Egzekutywy Sekcji, 14.I środa g. 5 pp. — zebranie Sekcji ekonomicznej, 16.I piątek g. 5 pp. — zebranie Sekcji ruchów społecznych.

Klub kobiet pracujących (Grzybowska 51) zaprasza członkinie i sympatyczki na wieczornicę taneczną, mającą się odbyć w lokalu Związku Pracowników Miejskich Warecka 7, w sobotę d. 10-go b. m. Początek o godz. 9-tej wiecz.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI T. U. R.

Al. Jerozolimskie 6 m. 4. Sekretariat czynny 5—7.

ODCZYT SEN. POSNERA.

Staraniem Oddziału Warszawskiego T. U. R. odbędzie się we wtorek dn. 13-go stycznia o godz. 7 m. 30 w lokalu T. U. R. odczyt senatora St. Posnera p. t. LIGA NARODÓW. Bilety w cenie 50 gr. nabywać można w sekretariacie T. U. R., oraz przy wejściu.

Warszawski wydz. Młodzieży TUR.

Zebranie wszystkich członków Warsz. Wydz. Młodz. odbędzie się w niedzielę dnia 11-go stycznia 1925 roku o godz. 11 rano w lokalu TUR. Al. Jerozolimskie 6.

Sprawy b. ważne. Obecność wszystkich konieczna.

Wycieczka do Zamku. W niedzielę dn. 11.I odbędzie się wycieczka do Zamku. Bilet w cenie 50 gr. dla członków TUR-a i 60 gr. dla nieczłonków nabywać można w Sekretariacie TUR-a, oraz na miejscu zióbki. Zióbka o godz. 10.30 przed kościołem Zygmunt.

Podróż po Europie. Z dniem 15 stycznia zostaje uruchomiony przez Oddział Warszawski TUR-a cykl wykładów geograficznych pr. W. Gumpłowicza p. t. Podróż po Europie Zachodniej (Norwegia, Holandia, Francja, Szwajcaria, Włochy). Wykłady odbywać się będą co czwartek w lokalu TUR-a o godz. 7.30 wiecz. Wszystkie wykłady ilustrowane będą przezroczami. Opłata za cykl 1 zł., za pojedynczy wykład 30 groszy. Bilety nabywać można w Sekretariacie TUR-a. Pierwszy wykład 15 stycznia o godz. 7.30.

Wycieczka do Wilna. W dn. 1 i 2 lutego odbędzie się wycieczka do Wilna, zorganizowana przez Koło Krajoznawcze Oddz. Warsz. TUR-a. Wyjazd 31 stycznia wieczorem, powrót 3 lutego rano. Wycieczka zwiedzi wszystkie ważniejsze zabytki Wilna (Zamek, Uniwersytet, Katedra, Ostra Brama itd.), oraz instytucje robotnicze. I.II w południe wygłoszony zostanie specjalnie dla wycieczki odczyt o Wilnie, tegoż dnia wieczorem — teatr lub zabawa towarzyska. Obiady i kolacje po 1 zł. 20 gr. zamówione.

Opłata za wycieczkę wynosi 27 zł., dla czł. TUR-a 23 zł. Obejmuje ona kosztą kolei, noclegów i zwiedzanie. Zapisy przyjmuje Koło Krajoznawcze; przy zapisie należy wnieść 12 zł. (członkowie TUR-a 8 zł.). Liczba uczestników ograniczona do 30. Koniec zapisów 24 stycznia.

III Chór TUR-a. Zebranie organizacyjne III-go Chóru TUR-a odbędzie się 13 stycznia o godz. 7.30 w lokalu Zw. zaw. prac. kolejowych (Długa 19).

Koło Krajoznawcze Oddz. Warsz. T. U. R., Al. Jerozolimskie 6. Informacje, zapisy i sprzedaż biletów na wycieczki: wtorki, czwartki i soboty 5—7 popoł.

Bilety zniżkowe do teatrów miejskich. Zarząd Oddziału Warsz. T. U. R. komunikuje, iż wydał swym członkom w godzinach urzędowania Sekretariatu bilety zniżkowe do teatrów: Narodowego, Opery i Letniego. Zniżka wynosi 35% normalnej ceny biletu.

10 stycznia 1925 r.

W salach Resursy Obywatelskiej (Krak. Przedm. 66) odbędzie się tradycyjny

„GRUZIŃSKI BAL”

na dochód Gruzinów emigrantów. Strój balowy. Tańce. Lezginka. Początek o godz. 10 wiecz. Cena biletu 10.

Komitet Gruziński: (—) prezes: P. Tumanow, (—) A. Zacharadze (—) A. Czcheidze (—) R. Kazbek (—) A. Godziaszwili.

Bilety nabywać można: Tumaniszwili, ul. Smolna 19, m. 6, tel. 220-40; Godziaszwili, ul. Natolińska 10, m. 7, tel. 32-13; Dleasrow, ul. Wierzbowa 11, tel. 157-57.

Na Raty

Suknie balowe
Kostjomy
Pałta

B. Chęciński

Poznańska 21. Tel. 139-86.

Dziś dnia 10 stycznia 1925 roku w Teatrze Wielkim i w Salach Redutowych odbędzie się

DOROCZNA WIELKA REDUTA

Związku Artystów Scen Polskich

Role Gospodyń i Gospodarzy pełnić będą:

P.P. M. Balcerkiewiczówna, W. Biernacka, M. Brydzińska, A. Czapska, M. Cwiklińska, W. Doboszowa, M. Dunikowska, J. Fryzowa, M. Gella, M. Gorczyńska, J. Grywińska, J. Horecka, H. Halaćńska, M. Hryniewiczówna, R. Hryniewiczówna, W. Chądzyńska, A. Jasińska, K. Jajłowiecka, W. Jarszewska, H. Jroszówna, M. Kamińska, E. Kunciewiczówna, J. Kaniewska, J. Kosytarówna, E. Kunowa, M. Lindorówna, H. Leska, M. Mokrzycka, M. Malicka, M. Modzelewska, M. Mirska, M. Majdrowiczówna, J. Macherska, K. Niewiarowska, W. Ordon - Sosnowska, W. Osterwina, F. Pichor - Śliwicka, L. Panciewiczowa, M. Przybyłko - Potocka, H. Peszyńska, Z. Pogorzelska, H. Rolandowa, J. Romanówna, B. Rajka, H. Rostkowska, H. Szmolcówna, H. Sulima, K. Skalska, J. Smogarska, S. Staszko, J. Sokołowska, M. Brauman-Staszewska, M. Talarico, W. Werbnińska, Z. Zabięto, H. Zahorska, H. Zboińska - Ruzzkowska, W. Zgliszczynska, A. Bednarczyk, A. Blancard, K. Biernacka, E. Bodo, J. Borowski, J. Chmieliński, A. Dobesz, A. Dołycki, M. Domosławski, R. Dereń, W. Drabik, H. Filipowicz, L. Fryze, L. Fritsche, A. Fertner, T. Frenkiel, M. Gielnicwski, S. Hnydziński, S. Jarczac, K. Justian, J. Jańsz, M. Janowski, J. Kochanowicz, J. Krokowski, T. Kończyc, J. Leszczyński, E. Młynarski, W. Macherski, T. Mazurkiewicz, Z. Mossoczy, B. Mierzejewski, M. Mieczysławski, W. Neubelt, F. Norski, E. Narożny, W. Nowakowski, J. Osterwa, T. Owerło, A. Popiawski, M. Palewicz, H. Pauly, L. Pony, J. Rekiżyński, B. Rostkowska, T. Roland, W. Rapacki, A. Różycki, J. Śliwicki, T. Śledziński, W. Szczawiński, S. Stanisławski, A. Szyman, S. Schyller, J. Solarski, A. Sobieszewski, C. Skonieczny, E. Świerczewski, W. Staszewski, J. Tomasiak, K. Tom, J. Węgrzyn, W. Walter, W. Winkler, P. Zeilich.

Początek o północy.

Bilety w cenie 10 zł. oraz łoża nabywać można w dziennej kasie teatru Letniego (gmach teatru Wielkiego) od godz. 4—6 pp., a w dzień Reduty we wszystkich kasach gmachu teatru Wielkiego od godz. 6-ej wieczorem do końca Reduty.

Życie gospodarcze

Wzrost oszczędności w P.K.O. w grudniu 1924 r.

Ilość uczestników obrotu oszczędnościowego P.K.O. w grudniu 1924 r. wzrosła o 165 osób i wynosiła ogółem 57.793 osoby. Suma wkładów wzrosła o 1.264.764 zł., dając ogółem sumę 7.555.079 zł. Na dzień 30 listopada ilość uczestników obrotu oszczędnościowego wynosiła 56.137 osób, przy sumie wkładu 6.290.315 zł. Równocześnie wzrósł przeciętny wkład na książeczkę oszczędnościową ze 111 zł. do 130 zł.

Notowania giełdy warszawskiej

Dol. Stan. Zjedn. za 1—5.18
Franki francuskie za 100—27.92.
Funty angielskie za 1—24.85
Floreny holend. za 100—211.—
Kor. czesko-słow. za 100—15.86
Franki szwajc. za 100—100.90
Korony austriac. za 100.00—7.31
Liry włoskie za 100—21.95
Franki belgijskie za 100—25.89 i pół

TABELA WYGRANYCH LOTERJI PAŃSTW.

Wczoraj w drugim dniu ciągnięcia czwartej klasy loterii państwowej główniejsze wygrane państwa, jak następuje:

6.000 zł. nr. 44996.
3.000 zł. nr. 41084.
1.000 zł. nr. 46464.
500 zł. nr. 34182.
250 zł. nr. 48250.
225 zł. nr. 45706.
Po 200 zł. n-ry 25 5462 23994.
Po 175 zł. n-ry 1060 8699 10981 15034 18090 26530 46254 49815.
Po 160 zł. n-ry 1142 2603 4409 5174 5330 6537 7120 10058 10107 10191 13168 15461 15777 19917 21665 22984 23062 24138 23327 25014 25987 26713 26723 26767 32364 35142 35710 35782 43716 43840 47875.

WIELBICIELOM ŻYWYCH KWIATÓW

FABRYKA PERFUM
J. SZACH

Poleca o naturalnym zapachu: perfumy, wody kwiataw i mydła
Japoński biały bez
Róża czerwona
Konwalia
Fijolek
Akacja
Jaśmin
Hjacynt
Tuberosa
Róża herbaclana
Groszek pachnący

KRONIKA

STAN POGODY

(według danych Państw. Instytutu Meteorolog.)
Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 5°8, najniższa 1°4.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym: Zachmurzenie zmienne (wzrastające), przelotne deszcze, mglisto, temperatura przeważnie powyżej 0 (na południu kraju rankiem przymrozki), umiarkowane wiatry południowo-zachodnie i zachodnie.

Materiały w sprawie Polskiego Związku Ludowego. Byli członkowie b. Polskiego Związku Ludowego, przystępując do zebrania materiałów i dokumentów, dotyczących działalności tej organizacji w latach 1900—1906, proszą o odsyłanie materiałów (odezw, broszur, pism, a zwłaszcza „Głosu Gromadzkiego”), jako też osobistych wspomnień, referatów, opracowań, wycięć gotowych artykułów—pod adresem p. Ludwika Sudy, Marszałkowska 77, m. 23.

Subwencja. Budżet Magistratu m. stoł. Warszawy na r. 1925 zawiera subwencję w sumie 50.000 zł dla Tow. Naukowego na odbudowanie fasady pamiątkowego gmachu Staszycy, obecnej siedziby tego Tow.

Budki przy studniach. W myśl umowy na dzierżawę studzien i źródeł miejskich, pomiędzy Zarządem Koła Inwalidów Wojskowych a Dyrekcją Wodociągów i Kanalizacji magistrat m. Warszawy zarządził, że Zarząd Koła ma prawo ustawić przy źródłach wodociągowych budki według rysunków dostarczonych mu przez Dyrekcję. Podając powyższe do wiadomości p. Komendant p. p. polecił, aby organa policyjne nie czyniły przeszkód przy ustawianiu wymienionych budek.

Utrzymanie policji. Na policję miasto wyda w r. 1925 — 1.375.478 zł., co stanowi 1/3 ogólnej sumy kosztów utrzymania policji w Warszawie, taką bowiem sumę Państwo przełożyło na miasto.

Nowe schronisko dla chłopców. Zakłady miejskie dla chłopców, jak również zakłady instytucji społecznych, są przepełnione i wskutek tego stan zdrowotny takich zakładów narażać może na poważne obawy. Jako przykład w tej mierze służyć może fakt, że w Domu Wychowawczym im. ks. Baudonina, zamiast 460 dzieci, gnieździ się 777. Wobec takiego stanu rzeczy Magistrat uznał za konieczne otworzyć nowy zakład dla chłopców i polepszyć ogólną sytuację schroniska. Potrzeby na ten cel kredyt w wysokości 231.092 zł. Magistrat zatwierdził i odpowiedni wniosek przesłał do zatwierdzenia Radzie Miejskiej.

Honorarja lekarskie. Ustalone zostały następujące honorarja lekarskie: u lekarza w mieszkaniu 8 zł., w domu pacjenta 15 zł. W nocy od g. 10 wiecz do 8-ej rano — podwójnie. Zabiegi ginekologiczne i operacje od 25—250 zł. Zabiegi położnicze od 60—250 zł. Świadcstwo lekarskie 10 zł.

Marki polskiej poczty w Gdańsku. W związku z utworzeniem w dniu 5 b. m. polskiego urzędu pocztowego nr. 3 w Gdańsku, Generalna Dyrekcja Poczty i Telegrafów wprowadza w obieg dla urzędów pocztowych w Gdańsku znaczki pocztowe, używane w obrocie wewnętrznym z czarnym nadrukiem „Port Gdański”.

Zakończenie wykładów na kursach urzędniczych. Dziś o godz. 5 m. 30 w dużej sali Tow. Hygienicznego (ul. Karowa 31) odbędzie się zamknięcie zorganizowanych przez Stow. Urzędników Państwowych kursów przygotowawczych do egzaminów urzędniczych. Na wstępie p. St. Sasorski wygłosi odczyt p. t. „Program w sprawie udoskonalenia i rola w Państwie aparatu administracyjnego”, następnie wygłoszą przemówienia przedstawiciele Rządu, Zarządu Głównego S. U. P. i uczestników kursów. Przewidywana jest obecność p. wicepremjera Thugutta.

Rękawiczki zgubione na odczycie p. Jaworowskiego o „Józefie Piłsudskim” w Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, można odebrać w Sekretariacie OKR., Al. Jerozolimskie 6 m. 4 od g. 10—1 i od 5—7 pp.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

Collegium Publicum Wołnej Wszechnicy Polskiej. Jutro w sali Tow. Naukowego, Śniadeckich nr. 8, o g. 12 w poł. prof. W. Trojanowski wygłosi odczyt, ilustrowany przezroczami, o najnowszych prądach twórczych w architekturze europejskiej. Wstęp dla wszystkich wolny i bezpłatny.

„Muzyka ludów Azji”. Dn. 12 bm. o godz. 8.30 wiecz. w sali koncertowej hotelu Europejskiego p. Edward Kuryło wygłosi odczyt, ilustrowany oryginalną muzyką, p. t. „Muzyka ludów Azji”.

Odczyt p. t. „Wpływ literatury rosyjskiej w Anglii” wygłosi p. Florian Sobieniowski, znawca stosunków angielskich, jutro w sali Tow. Hygienicznego przy ul. Karowej o godz. 8 wiecz. Bilety do g. 2 u Chodowieckiego (Krak. Przedm. 9), a od 2-ej w kasie Tow. Hyg.

ZABAWY.

Bal morski, zorganizowany przez Ligę Żeglugi, odbędzie się dziś w Szkole Podchorążych.

„Czarna kawa” z tańcami na rzecz cwiaty w szpitalach wojskowych przy Warsz. Oddziale Pol. Czerw. Krzyża. Jutro od godz. 5 do 9 wiecz. Komitet Opieki nad Oświatą urzędują w dolnych salach hotelu Europejskiego „Czarną kawę” z tańcami, na którą najuprzejmiej zaprasza wszystkich członków i sympatyków.

Podwieczorek taneczny w Związku handlowców (Sienna 16) dla członków i wprowadzonych gości odbędzie się jutro od godz. 6 wiecz. do 1-ej w nocy.

WYPADKI.

Znowu pożar na kresach. Onegdaj we wsi Polwie gm. korelicka, pow. nowogrodzki, podłożony został skrycie ogień pod dom obywatela Karpowicza. Dom ten spłonął. Sprawców nie ujęto. Śledztwo zostało wdrożone.

Tajemnica zaginionej panny wyjaśniona. Wczoraj doniesiliśmy o tajemniczym zniknięciu p. H. W., która pozostawiła pismo, opiewające iż postanawia odebrać sobie życie. Poszukiwania zaginionej, które trwały blisko tydzień, doprowadziły ostatecznie do wykrycia. Okazało się, że p-na W nie chciała zgodzić się na propozycję siostry, wyjazdu na wieś w charakterze opiekunki do dziecka postanowiła wyjechać do dalszej swej rodziny w okolice Włocławka. Po przeprowadzonej korespondencji z siostrą p-na W. wczoraj powróciła do Warszawy.

Strzały przy ul. Wolskiej. Na ul. Wolskiej przed domem nr. 12 rozległy się strzały rewolwerowe. Naddbiegły na alarm st. przodownik VII komisariatu Ignacy Kowalczyk zatrzymał sprawcę strzałów Stanisława Skowrońskiego, który strzelał na „wławał”. Rewolwer wraz z pozwoleniem odebrano i przesłano do dyspozycji III ekspozytury komisariatu rządu.

Zabity przez pociąg. Między stacjami Zabki a Zielonką na 11 km. od Warszawy zrunął się pod pociąg mężczyzna, niewiadomego nazwiska, około lat 25-ciu, który wskutek przejechania go przez pociąg poniósł śmierć na miejscu.

Nagły zgon. Na ulicy Żelaznej przed domem nr. 4 przechodzący 60-letni Antoni Piaskowicki (Ogrodowa nr 18) upadł na chodnik i zmarł nagłe z niewiadomej przyczyny przed przybyciem lekarza Pogotowia.

Wypadek przy pracy. W domu nr. 72 przy ul. Siennej w czasie pracy zranił się nożem w klatkę piersiową przez nieostrożność Henryk Sikorski, zecer. Lekarz Pogotowia, po udzieleniu opatrunku, ranionego pozostawił na miejscu.

Tajemnicze postępowanie złodzieja. Na ulicy Mokrej nr. 7—znaleziono znanego złodzieja Stanisława Jaszczyskiego z raną postrzałową głowy. Ranionego w stanie ciężkim przewieziono Pogotowie do szpitala Przemienienia Pańskiego.

Oszustwo brylantowe. Jana Kucal, przyjeźdnego z Małopolski, przechodzącego przez Salski Ogród zaczęło kilku mężczyzn, którzy zaproponowali mu kupno brylantów, na co Kucal zgodził się. Po omówieniu transakcji Kucal za brylanty zapłacił nieznanemu 40 dolarów gotówką oraz złotym zegarkiem wartości 40 dol. Uradowany Kucal udał się do jubitera, gdzie dowiedział się, że są to tylko misternie szlifowane szkiełka.

Baczewskiego

nalowki na owocach:

Dereniówka
Jarzębiak (wytrawny)
Jarzębinka
Morelówka
Orzechówka
Pomarańczowa (niesł.)
Tarniówka
Wiśniowa (niesłodzona)

Teatr i muzyka.

Z FILHARMONJI.

Mikołaj Orłow. — Wiktor Labuński. — Róża Benzelowa. — Ostatnie koncerty. — Dyrekcja Ignacego Neumarka.

Najistotniejszą właściwością gry Orłowa jest ogromna jej subtelność; subtelność zarówno techniki, jak wyrazu. Założeniem subtelnej techniki jest całkowite, jaknajdalej posunięte panowanie nad mięśniami, wyrobienie palców tak, że każdemu, ledwie pomyślanemu nuansowi woli umieją być posłuszne. Precyzyjnie działający aparat: myślowa-mięśnie, musi więc być, jak najszlachetniejsza stal, uległy, giętki, a twardy i silny. Taka jest technika Orłowa. Mówić więc o tem, że Orłowowi brak siły, jest w wielkim stopniu nieporozumieniem. Orłow tylko unika wszelkiej brutalności, mimo, że jego gra jest w całym tego słowa znaczeniu męska, a jedyną słabszą stroną jego środków pianistycznych jest może nieco ciałniejsza skala fortepjanowego tonu. Za to jest on mistrzem precyzji, czystości i równości gry. W związku z temi środkami pozostaje zasadniczą cechą jego frazowania: musi ono być tem subtelniejsze, w im ciałniejszycych mieści się granicach dynamicznych. Dlatego interpretację Orłowa przyrównać można do najdelikatniejszej rzeźby na kameach, lub do sztuki dawnych mistrzów miniatury.

Zdawałoby się więc, że Orłow powinien być wymarzoną wykonawcą Chopina, właśnie Chopina. A nie jest całkiem tak. Orłow gra Chopina z zachwycającą, zresztą nigdy go nie opuszczającą prostotą, z mistrzowską—poprawnością, ale nie — najlepiej. Jego koncepcje interpretacyjne są zawsze ciekawe, np. mazurka c-dur, tej może najbardziej rasowej, najczystszej czystości — perły z girlandy mazurków. Ale czegoś tej interpretacji brak: pragnęłoby się w niejednym miejscu jeszcze subtelniejszego, t. j. jeszcze bardziej szczegółowego wycieniowania plastyki. Bywają w grze Orłowa całe ustępy blade, bo bez dostrzegalnych różnic dynamicznych.

Ale, Bogiem a prawdą, to jest szukanie dziury na całym.

Orłow gra prześlicznie; takiego „andante spianato” z poloneza op. 22 z pewnością nie usłyszymy wnet znowu, finale - presto z sonaty b-moll przypominało mi Paderewskiego.

Bardzo dobrym pianistą jest, jak wiadomo, Wiktor Labuński, który grał po południu ostatniej niedzieli koncert Głazunowa f-moll, w drugiej części szczególnie się dłużył; Labuńskiego znamy jako doskonałego znawcę i interpretatora współczesnej muzyki rosyjskiej; szkoda, że ze swego bogatego repertuaru nie wybrał czegoś innego.

Dziś

otwarcie największego Kino-teatru stolicy Splendid + Splendid + Splendid Galeria Luxenburga

LOKATORZY!

opłacający za centralne ogrzewanie żądajcie opalania kotłów

KOKSEM

który jest najtańszym a najodpowiedniejszym i najkorzystniejszym paliwem
Sprzedaż koksów: Warszawskie Zakłady Gazowe na Woli i Łudnej, Biuro Kredytowa 3, Dział Koksowy, tel. Nr. 42-22.

Jeszcze jeden koncert fortepjanowy, mianowicie d-moll Brahmsa, usłyszeliśmy w ubiegły czwartek, zagrany przez p. Różę Benzelową. To dzieło o silnym dramatycznym wyrazie, głębokie, miejscami wprost ponure, miejscami smutnie melancholijne — artystka nasza zrozumiała trafnie, oddała z właściwą sobie sumiennością, a sam liryczny w fortepianie początek — z umiarkowaną miękkością

Usłyszeliśmy początek na jednym z koncertów tańce baletowe starofrancuskie Gretry'ego i Rameau, wydane przez Mettla. Wykonanie pod dyrekcją Fitelberga zdobyło sobie gorące oklaski; „tambourin” z baletu „Fêtes d'Hébé” musiał być powtórzony. Ale autentyczny styl tych ślicznych, oryginalnych antyków wychodzi w nieskazitelną postaci dopiero z pod palców Wandy Landowskiej, grającej je na clavocinie.

„Kaprys hiszpański” Rimskiego - Korsakowa, wykonany obok jednego z „nokturnów” Debussy'ego, zdradza najwyraźniej, gdzie było pierwotne źródło impressionizmu francuskiego, jego upodobania dla bardziej oryginalnych rytmów i melodii, dla barwnej gamy kolorów dźwiękowych.

Dyregentem ostatniego koncertu był Ignacy Neumark, pierwszy przy pulpicie gość od długiego czasu. Zalety tego artysty znamy: sumienne i drobiazgowo opracowywanie szczegółów; Neumark, jak rzadko kto inny, zwraca uwagę na każdy ważny motyw i każdy zasługujący na to głos instrumentalny. Wydaje mi się, że trochę traci na tem synteza całości. Akompanjatorem do koncertu Brahmsa okazał się pewnym, uważnym i dyskretnym.

Teatr Wielki. Dziś „Cyganeria” z pierwszym gościnnym występem tenora scen włoskich p. Raula Querze. Bilety ulgowe ważne. Jutro o godz. 3 po poł. baśń „Jaś i Małgosia” i balet „Zaczarowany flecik”, wieczorem „Goplana”. W poniedziałek „Aida”.

Teatr Narodowy. Dziś i jutro wieczorem „Don Juan”, jutro po poł. „Grube ryby”.

Teatr Letni. Codziennie „Zmartwienca p. Hamelbeina”, jutro po poł. „Pan naczelnik, to ja”.

Teatr im. Bogusławskiego. Dziś „Opowieść zimowa”, w poniedziałek premiera misterium Henryka Gheona p. t. „Pasterka wśród wilków”.

Teatr Polski. Dziś premiera świetnej komedji obyczajowej J. A. Kisielewskiego p. t. „W sieci”, jutro o g. 3 pp. po cenach zniż. „Święta Joanna”.

Teatr Mały. Codziennie „Pan swego serca”, jutro o g. 4 po cenach zniż. „Jutro pogoda”.

W próbach kom. Pirandella p. t. „Igraszki ról”.
Teatr Nowości Codziennie świeżo wystawiona doskonała operetka „Księżniczka w masce”.

Teatr Praski. Dziś premiera II części „Rzecz Pragi” — „Reduta Woli”, dramat historyczny pióra Bronisława Bakala. Jutro o g. 4 pp. „Rzeź Pragi” po cenach zniżonych. O g. 8 wiecz. „Reduta Woli”, poniedziałek „Reduta Woli”.

Teatr Popularny (Wojska 32). Dziś premiera historycznego dramatu w 7 akt. S.G.W. p. t. „Bitwa pod Wolą, czyli Śmierć Sowińskiego”.

Teatr im. Fredry. Dziś premiera sztuki p. t. „Dwie sieroty”. O godz. 4 pp dla szkół i zrzeszeń „Szopka warszawska”. Jutro o godz. 12 i o 4 pp. „Szopka warszawska”, wiecz. „Dwie sieroty”.

Teatr Qui pro Quo. Świetna rewja aktualna p. t. „F. F.”.

Teatr „Stańczyk”. Z powodu przygotowań do nowego programu — dziś i jutro przedstawienia zawieszono.

Teatr „Qui pro Quo”. Świetna rewja aktualna p. t. „F. F.”.

Z Filharmonji. W niedzielę na poranku muzycznym, poświęconym muzyce polskiej, śpiewać będzie p. Monika Krystyńska. Chór „Lutni” pod dyrekcją Piotra Maszyńskiego wykona z orkiestrą 6 kolend St. Niewiadomskiego, w których partje solowe odśpiewają pp. Dzierżbicka i Czapllicki, zaś orkiestra pod dyr. p. Ozimińskiego odegra utwory Elsnera, Zelenkiego („Symfonia leśna”), Paderewskiego (fantazja z „Manru”) i Maszyńskiego (Kolysanka).

Niedzielnym popołudniowym koncertem symfonicznym zawiera w programie czwartą symfonię Czajkowskiego, poemat symf. „Weltawe” Smetany, muzykę baletową „Rosamunda” Schuberta i koncert symfoniczny Bacha. Solistą będzie świetny skrzypek Szymon Goldberg. Dyryguje p. Ignacy Neumark.

Z Konserwatorium. Dziś o godz. 8.15 recital świetnego pianisty Aleks. Wielhorskiego

Wielka Reduta. Dziś o północy w salach Redutowych i teatrze Wielkim rozpocznie się wielka Reduta artystów. Świat artystyczny i literacki in corpore, dyplomacja oraz wszystko, co kulturalne, zjawi się i w tym roku na Reducie, organizowanej przez artystki i artystów, aby dać tym sposobem dowód sympatii dla tych ulubieńców Muz.

Bilety pozostałe do łóż oraz wyciowe nabywać można w dziennej kasie teatru Letniego (gm. teatru Wielkiego) od 4—6-ej

Z TEATRÓW ŚWIETLYCH.

STYLOWY — Jeszcze wyżej.

Jak mi się podobała premiera filmu z Haroldem Lloydem? Jako zwykły śmiertelnik — widzę mogę jeszcze odpowiedzieć: „Można pęknąć ze śmiechu”. Jako krytyk przyznać muszę, że film ten jest prawdziwą atrakcją sezonu. Wszystkie filmy z Haroldem Lloydem tym najnowszym „królem śmiechu” są arcywesołe. Ostatnia kreacja jest wprost niezrównana. Sala nie śmieje się lecz rykiem dowód sympatii dla tych ulubieńców Muz. Bilety pozostałe do łóż oraz wyciowe nabywać można w dziennej kasie teatru Letniego (gm. teatru Wielkiego) od 4—6-ej

Harold Lloyd chce się żenić, stara się o zdobycie majątku i wreszcie wraz ze swym przyjaciółcą postanawia zdobyć nagrodę za pomysł reklamowy — i wejść na 24 piętro. Dokonywują tego w sposób tak nadzwyczajny, tak frapujący że te dwa akty są prosto niezwykle w dziedzinie ekranu. Każdy moment daje coś nowego, każdy krok w górę wywołuje huragan śmiechu lub też dreszcz przerażenia. Bądź co bądź akcja toczy się na kolosalnej wysokości ponad ulicami New Yorku, a Harold Lloyd wyprawia takie sztuki lamane, że chwilami bardziej wrażliwy widz aż oddech traci z wrażenia.

Harold Lloyd zasługuje na uznanie — kto wie — gotów prześcignąć Maxa Lindera, dotychczas bezsprzecznie króla śmiechu. Warunkiem na to jest jednak, by talent swój dał do dyspozycji takim reżyserom jak ten co stworzył „jeszcze wyżej”. O ile „kawały” zaczną się powtarzać — stanie się z nim to co się stało z Charlie Chaplinem: znudzi się.

Jeszcze jedna rzecz zasługuje na podkreślenie: sztuka ma 7 aktów, a widz ani się obejrzy kiedy cała sztuka przemieni. Związała, wybornie skonstruowana akcja i temperament z jakim się wszystko toczy, czynią, że każdy akt zdaje się króciutki i nie męczy publiczności.

Gdyby miast żwawych, sentymentalnych dramatów wystawiano większą ilość fars tego typu i tego poziomu bezwzględnie zmniejszyłaby się ilość melancholików.

Wydział Zaopatrzenia st. m. Warszawy wystąpił z ciekawą filmową pogadanką o swej działalności, która zasługuje najzupełniej na uznanie.

PRZEDSTAWIENIA POPULARNE W KINOTEATRZE „SPLENDID”.

SPLENDID z dniem jutrzejszym rozpoczyna widowiska popularne, po cenach znacznie zniżonych z programem dostępnym dla młodzieży.

Przedstawienia rozpoczynają się o godz. 12 w południe, 3-ej i 4 m. 30 po poł.

Wyświetlany będzie wspaniały amerykański obraz osnuty na tle powieści Cooper'a „Ostatni Mohikanin”, potem dopełni program Humoreska z „Teki Pawłilma”.

Obraz ilustruje orkiestra symfoniczna pod dyr. A. Furmańskiego

Powiatowa Kasa Chorych w Warszawie.

Z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dnia 12 stycznia 1925 r. o godz. 10 rano na placu fabryki fajansu „Pruszków”, w Pruszkowie przy ul. Bol. Prusa odbędzie się licytacja ruchomości, należących do tejże firmy oszacowanych na zł. 6.518, 90 gr. składających się z 4 koni do lat 5 za zł. 1000, 2 aut ciężarów. na sumę zł. 20 0, 100 000 cegieł białych za zł. 2168 90 gr., 1 biurko amer. za zł. 500, kasy żelaznej za zł. 500, olomany krytej pluszem za zł. 100 i pięć stołów biurowych za zł. 250 na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich.

Ruchomości obejrzyć można w dniu licytacji od godz. 9 rano, zaś spis takowych codziennie od 9 do 12 w wydziale Egzekucyjnym Powiatowej Kasy Chorych w Warszawie, Puławska 26.

Warszawa, dn. 5.I 1924 r.

Kum. Pow. Kasy Chorych w Warszawie **Dr. KONECZNY.**

Powiatowa Kasa Chorych w Warszawie.

Z mocy art. 53 ustawy z dnia 19 maja 1920 roku o przymusowym ubezpieczeniu na wypadek choroby podaje do wiadomości, że dnia 9 stycznia 1925 r. o godz. 10 rano w lokalu fabryki krawieckiej „Omega” w Pruszkowie przy ul. Stalowej 3 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do tejże firmy oszacowanych na zł. 730 składających się z 3-ch maszyn do szycia systemu „Singer” (duże krawieckie) na pokrycie należnych Kasie składek członkowskich. Ruchomości obejrzyć można w dniu licytacji od godz. 9 rano, zaś spis takowych codziennie od 9 do 12 w wydziale Egzekucyjnym Powiatowej Kasy Chorych w Warszawie Puławska 26.

Warszawa, dn. 5.I 1924 r.

Kum. Pow. Kasy Chorych w Warszawie **Dr. KONECZNY.**

ROBOTNIK

dokładnie obeznany z polerowaniem potrzebny do fabryki wyrobów elektrotechnicznych. Zgłaszać się u portjera fabryki: Mokotów, ul. Narbuta Nr. 16 od 8 rano do 5pp.

Nadzwyczajna Okazja!!!

Darmo prawie polecamy:

Błuzki wełniane	Zł. 4.—	Koszulki ciepłe	Zł. 4.50
Spódnice	„ 4.—	Kalesony	„ 4.50
Suknie	„ 6.50	Koszule m. zef.	„ 4.50
Dżempry	„ 5.—	Koldry	„ 5.—
Swetry	„ 6.—	Przędciaradła	„ 4.50
Chustki ciepłe	„ 6.—	Ręczniki	„ 1.50
Koszule strojne	„ 3.50	Surówka metr.	„ 1.10
Majtki	„ 3.50	Madapolam	„ 1.30

B-cia Zander, Marszałkowska 88

Fotografja ze Zjazdu Samorządowego, jest do nabycia w Administracji „Robotnika” po 4 zł. sztuka.

FOTOGRAFUJECIE SIĘ

u „Leonara”

21 Nowy Świat 21

6 fotogr. ret. od zł. 1.50

12 „Portrety” 2.00

„Portrety” wykwintnie wykonane

MEBLE

używane w wielkim wyborze polecamy tanio, życzącym ratami.

SOLNA 18 m. 4.

Poszukuje

pokoju z kuchnią

na Powiślu.

Warunki do umowy

Oferty pod

„P o k ó j”

składać do administracji

„Robotnika”.

Dr. Med. Marcelli Dobrzyński

Królewska 6, front I piętro.

Telef. 4-65. Choroby weneryczne, skóry i włosów. Przyjmuje jak dawniej od 9—2 i 5—8 pp.

Dr. med. Feldhusen Chor. wener. skór. (niemoc) **Wielka 6** (róg Złotej) do 11 r. i 4—8 w.

Dr. M. Altfeld Zielna 12-2.

Choroby wener. skóry, płciowe niemoc od 11 r. i od 5-8 w.

PLATERY

o gwarantowanym srebrzeniu w sztucznych i galanterji: brzozy, porcelana, obrazy i różne okazjone przedmioty z powodu likwidacji spółki wyprzedaje się w firmie S-te „Luxe”, Al. Jerozolimskie 4. Tel. 171-53.

OGŁOSZENIA DROBN.

Futra męskie na opasach, II-sach, barankach, kożuski kryte, kurtki, palta zimowe, jesienne, garnitury marynarkowe, smokingowe, zakietowe spodnie sztuczkowe, sportowe, wszystko o 30% taniej za gotówkę i na raty. Granke 1 S-ka, Chmielna 48 sklep. Firma Chrześcijańska.

Gotówka—Ratami. Futra, palta zimowe, jesienne, kurtki na barankach, garnitury, smokingi, zakiety, spodnie sztuczkowe, sportowe, burki podróżne wyprzedujemy niżej cen kosztu. Przyjmujemy zamówienia z własnych i powierzonych materiałów. Wytwórnia ubiorów Męskich Słupowski i Mąjowski Chmielna 49, 2 p. front tel. 242-93.

Gramofony Instrumenty muzyczne w wielkim wyborze oraz płyty najnowszych nagrań poleca po cenach najniższych Felgenbaum, Bielańska 1-

Specjalność. matematyka, język, fizyka, klasy wyższe. Przygotowuje do egzaminów. Wspólna 11—18, parter, prawo

MASZYNY do szycia „Kasprzyczego”. Hurtowo—Detalicznie—Raty. Warszawa, Marszałkowska 153. Zamawiać można listownie.

MASZYNY do szycia najnowszych systemów poleca: Technostat, Warszawa, pl. Grzybowski 10, w podwórzu na lewo, tel. 130 67

Na gitarze, mandolinie, balach, lujkach, skrzypcach. lekcje gry zasadniczej dla poważnie traktujących. Niecała 10—13.

Otomany pluszowe i dy-80 złotych robota najsolidniejsza z gwarancją długoletnią i na dobrych warunkach. Zakład tapicerski S-te Krzyska 46 róg Marszałkowskiej w podwórzu.

Płyty zgrane polamane kupuje lub zamieniam na nowe. Piące najwyższą cenę. Przyjmuje się również do reparacji wszelkie instrumenty muzyczne. Felgenbaum, Bielańska 1.

TANCÓW nowoczesnych, dawnych wirowych, mazur rozpoczyna nowe komplety szkoła art. baletu Hoffmann, Marszałkowska 141, zapisy codziennie, warunki przystępne.